

جمهوری اسلامی ایران  
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی  
شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

## برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مشاوره در مامایی

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)



مصوب هشتاد و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۴۰۱/۵/۳

رأی صادره در هشتاد و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۱/۵/۳ در مورد

### برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مشاوره در مامایی

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مشاوره در مامایی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مشاوره در مامایی از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر مریم بختیاری

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،  
بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر غلامرضا حسن زاده

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر ابوالفضل باقری فرد

معاون آموزشی و  
دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی



رأی صادره در هشتاد و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۱/۵/۳ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مشاوره در مامایی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر بهرام عین اللهی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و  
رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

بسمه تعالی  
برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مشاوره در مامایی

رشته: مشاوره در مامایی

دوره: کارشناسی ارشد ناپیوسته

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی در هشتاد و چهارمین جلسه مورخ ۱۴۰۱/۵/۳ بر اساس طرح دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مشاوره در مامایی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه) شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می‌دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مشاوره در مامایی از تاریخ ابلاغ برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می‌شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می‌باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ابلاغ این برنامه کلیه دوره‌های آموزشی و برنامه‌های مشابه مؤسسات در زمینه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مشاوره در مامایی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می‌شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می‌توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مشاوره در مامایی در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می‌شود.





## اسامی اعضای کمیته بازنگری برنامه آموزشی رشته مشاوره در مامایی

### در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

دانشگاه تربیت مدرس	خانم دکتر نجمه تهرانیان
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی	خانم دکتر فاطمه ناهیدی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شاهرود	خانم دکتر افسانه کرامت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان	خانم دکتر شهناز کهن
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران	خانم دکتر زیبا تقی زاده
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد	خانم دکتر رباب لطیف نژاد رودسری
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد	خانم دکتر خدیجه میرزایی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران	خانم دکتر ناهید اکبری
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی	خانم دکتر معصومه سیمبر
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جندی شاپور اهواز	خانم دکتر پروین عابدی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز	خانم دکتر سکینه علیزاده
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران	خانم دکتر شهلا خسروی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران	خانم دکتر راضیه معصومی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بابل	خانم دکتر محبوبه فرامرزی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین	خانم دکتر زینب جورابچی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اراک	خانم دکتر کتابون وکیلان
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز	خانم زهرا مهدی زاده تورزنی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران	خانم دکتر عفت السادات مرقاتی خوبی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شاهرود	آقای دکتر علی محمد نظری
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی	آقای دکتر سید عباس موسوی

### اسامی همکاران دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی بهداشت و تخصصی

خانم دکتر شهلا خسروی	علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
خانم دکتر فرحناز خواجه نصیری	علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
خانم دکتر معصومه خیرخواه	علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
خانم لیدا طیبی	کارشناس دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

### همکاران دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

آقای نوراله اکبری دستک	معاون دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
خانم راحله دانش نیا	کارشناس مسئول دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
خانم زهره قربانیان	کارشناس دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

لیست اعضا و مدعوین حاضر در دویست و سی و هفتمین

جلسه شورای معین شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۰/۵/۲۴

**حاضرین :**

- خانم دکتر معصومه جرجانی
- خانم دکتر مرضیه نجومی
- خانم دکتر یسنا بهمنش (نماینده سازمان غذا و دارو)
- آقای دکتر فرهاد ادهمی مقدم (به نمایندگی از معاون علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی)
- آقای دکتر محمدحسین آیتی
- آقای دکتر غلامرضا اصغری
- آقای دکتر حاتم بوستانی
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر محمد جلیلی
- آقای دکتر محمدتقی جغتایی
- آقای دکتر سیدعلی حسینی
- آقای دکتر خرم خورشید (نماینده معاونت تحقیقات و فناوری)
- آقای دکتر محمدرضا رهبر (نماینده معاونت بهداشت)
- آقای دکتر جلیل کوهپایه زاده
- آقای دکتر کوروش وحیدشاهی (به نمایندگی از دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی)
- آقای دکتر سعید هاشمی نظری
- آقای دکتر بهزاد هوشمند
- آقای دکتر سیدحسین امامی رضوی

**مدعوین :**

- خانم دکتر اشرف آل یاسین
- خانم دکتر فیروزه رئیسی
- خانم دکتر افسانه کرامت
- خانم دکتر پروین عابدی
- خانم دکتر فاطمه ناهیدی



لیست حاضرین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در زمان تصویب  
برنامه آموزشی رشته مشاوره در مامایی در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

حاضرین :

- آقای دکتر بهرام عین اللهی
- آقای دکتر ابوالفضل باقری فرد
- آقای دکتر یونس پناهی
- آقای دکتر سعید کریمی
- آقای دکتر بهرام دارایی
- آقای دکتر عباس عبادی
- آقای دکتر محسن نفر
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر نادر ممتازمنش
- آقای دکتر محمد مهدی صدوقی
- آقای دکتر سلیمان احمدی
- آقای دکتر سید مهدی رضایت
- آقای دکتر جلیل کوهپایه زاده
- آقای دکتر غلامرضا اصغری
- آقای دکتر کاظم قهرمان زاده
- آقای دکتر مهدی کدخدا زاده
- آقای دکتر آئین محمدی
- آقای دکتر سعید چنگیزی آشتیانی
- آقای دکتر محمد مهدی نوروز شمس
- آقای دکتر آرش خجسته
- آقای دکتر محسن عباسی
- آقای دکتر غلامرضا حسن زاده
- خانم دکتر الهه ملکان راد
- خانم دکتر مرضیه نجومی
- خانم دکتر مریم بختیاری



**فصل اول**  
**مشخصات کلی برنامه آموزشی**  
**دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته**  
**رشته مشاوره در مامایی**



## مقدمه:

با توجه به اهمیت خدمات مشاوره ای در رشته مامایی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مشاوره در مامایی با دامنه فعالیت و خدمت رسانی در محدوده حیطه کار و شرح وظایف مامایی برگرفته از آیین نامه تعیین حدود صلاحیت ماماها مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی طراحی گردید. از آنجایی که ارائه مشاوره در مراحل مختلف سیکل زندگی از نیازهای مبرم گیرندگان خدمات سلامت خانواده به منظور ارتقای سطح سلامت مادران و نوزادان می باشد، دانش آموختگان این رشته دانش و مهارت مشاوره ای لازم را در حیطه کار و شرح وظایف مامایی در دوران های مختلف زندگی کسب خواهند نمود.

زنان که بالغ بر نیمی از جمعیت کشور را تشکیل می دهند گروه هدف ویژه خدمات مامایی می باشند. با توجه به گستردگی حوزه های ارائه خدمات مشاوره در مامایی و پیشرفت های علوم مشاوره ای و با عنایت به اجرای برنامه برای اولین بار در کشور و نتایج ارزیابی های محیطی توسط هیات ممتحنه و ارزشیابی مامایی و بهداشت باروری، و گذشت زمان لازم، بازنگری برنامه. بر اساس نظرات مجریان برنامه، اساتید هیات علمی دانشگاه ها، دانش آموختگان و شاغلین رشته، در سال ۱۳۹۵ آغاز شد. برای تدوین برنامه کارگروه های مختلف با حضور نمایندگان از دانشگاه های مجری برنامه تشکیل شد و بر اساس بازخوردهای داده شده و پیشنهادات صاحب نظران، برنامه نهایی تدوین گردید. بازنگری برنامه آموزشی رشته مشاوره در مامایی در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته، نتیجه همکاری و تعامل قریب به ۴۰ نفر از متخصصین مامایی، بهداشت باروری، روانشناسی، روانشناسی بالینی و سایر متخصصین مرتبط از جمله متخصصین روانپزشک مشاور خانواده از سراسر کشور و حاصل ۱۵ جلسه بحث و گفتگوی حضوری و حدود ۵۰۰ ساعت گفتگو در فضای مجازی است.



## عنوان رشته به فارسی و انگلیسی:

مشاوره در مامایی Counselling in Midwifery

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته (M.Sc.)

## تعریف رشته:

رشته مشاوره در مامایی یک شاخه مامایی است که بیشتر ماهیت بین رشته ای دارد و به صورت دوره تحصیلات تکمیلی در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته ارائه می گردد و با تقویت اصول مشاوره، آشنائی و بکارگیری مهارت های (Skill) مشاوره و رویکردها و روش های مشاوره در محدوده حیطه کار و شرح وظایف مامایی برگرفته از آیین نامه تعیین حدود صلاحیت ماماها مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی طراحی گردیده است و دانش آموختگان این رشته خدمات مشاوره ای کامل تری در حیطه کار و شرح وظایف مامایی را ارائه می نماید و با ارجاع به موقع زنان، کودکان و نوزادان به مراکز تخصصی موجبات ارتقا سلامت این گروه های آسیب پذیر جامعه را فراهم می نمایند.

## شرایط و نحوه پذیرش در دوره:

- دارا بودن مدرک کارشناسی مامایی
- قبولی در آزمون ورودی مطابق ضوابط و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی



جهت کسب اطلاعات از آخرین تغییرات در مورد شرایط و نحوه پذیرش دانشجو، مواد امتحانی و ضرایب آزمون ورودی هر سال تحصیلی به در دفترچه آزمون ورودی کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته های علوم پزشکی همان سال تحصیلی رجوع شود.

### تاریخچه و سیر تکاملی دوره در ایران و جهان:

رشته کارشناسی ارشد مشاوره در مامایی در ایران رشته جدیدی محسوب می گردد. این دوره در سال ۱۳۹۰ به تصویب شورای عالی برنامه ریزی رسید و به دانشگاههای علوم پزشکی سراسر کشور ابلاغ گردید. از آن زمان تاکنون دوره مذکور در ۱۸ مرکز دانشگاهی تاسیس و در حال فعالیت می باشد.

در دنیا علاوه بر Royal college of midwifery که دارای گروه مشاوره مامایی Consult Midwives است، دوره های پیشرفته مامایی در زمینه مشاوره شیردهی، زایمان طبیعی و مراقبت دوران بارداری، در دانشگاه ها و مراکز مختلف آموزشی برگزار می گردد که از جمله مراکز آموزشی، می توان موارد ذیل را نام برد.

- Oregon School of Midwifery, Association of Labor Assistants and Childbirth Educators (ALACE)
- International Board of Lactation Consultant Examiers (IBLCE)

### جایگاه شغلی دانش آموختگان :

دانش آموختگان این دوره می توانند در مراکز ذیل در کنار سایر متخصصین و کارشناسان به ارائه خدمات مشاوره در حیطه شرح وظایف مامایی بپردازند:

- دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی
- ستاد وزارت بهداشت
- مراکز جامع سلامت
- مراکز ارائه دهنده خدمات برای زنان آسیب پذیر
- مراکز بهزیستی
- مراکز مشاوره خانواده
- مراکز مشاوره بیماری های رفتاری
- کلینیک های خصوصی سلامت باروری و جنسی
- آموزش و پرورش (مدارس.....)
- سایر مراکز تعیین شده بر اساس آیین نامه صلاحیت خدمات مامایی مصوب وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی برای کارشناس و کارشناس ارشد مامایی



### فلسفه (ارزشها و باورها):

از دانش آموختگان این دوره انتظار می رود با توجه به ارزشهای مذهبی و فرهنگی غنی ملی و اسلامی کشور، با کاربرد علم و هنر مشاوره و آموزش، ضمن برقراری ارتباط مناسب با مراجعین، اصول ارزشی و اخلاقی خدمات مشاوره ای شامل رازداری و عدم قضاوت و پیش داوری و اخلاق حرفه ای و ... صرف نظر از سن، فرهنگ، نژاد و طبقه اقتصادی - اجتماعی مراجعین را رعایت نماید. در پیشبرد اهداف و ارتقاء کیفیت کلیه خدمات از جمله خدمات مشاوره مامایی (قبل از

بارداری، در دوران بارداری، زایمان و پس از زایمان و در مراحل مختلف زندگی زنان تا دوران یائسگی و پس از آن، تلاش مستمر و متعهدانه در سطح سلامت فردی و جامعه، ارائه خدمت نمایند.

در بازنگری این برنامه، بر ارزش های زیر تاکید می شود:

- ارتقاء کیفیت ارائه خدمات مشاوره مامایی در دوره های مختلف زندگی و در شرایط خاص
- ارائه خدمات مشاوره ای در چارچوب شرح وظایف مصوب رشته مامایی با تاکید بر اخلاق حرفه ای

دورنما (چشم انداز):

در ۱۰ سال آینده، با تولید علم در حیطه مشاوره مامائی مطابق با فرهنگ ایرانی-اسلامی و هماهنگ با استانداردهای جهانی بتواند خدماتی را ارائه نماید که در زمینه فرزندآوری و تحکیم خانواده، ارتقای سلامت زنان و توانمندسازی آنان، ترویج زایمان طبیعی منطبق با اهداف توسعه، جایگاه اول را در سطح منطقه کسب نماید.

رسالت (ماموریت): رسالت اصلی این برنامه تربیت نیروی انسانی آگاه، متعهد و توانمندی است که بتواند به حفظ و ارتقای بهداشت باروری در دوره های مختلف زندگی از طریق مشاوره با بهره گیری از دانش و مهارت های تخصصی از جمله برقراری ارتباط موثر با گروه های هدف به اجرای اهداف و سیاست های وزارت بهداشت کمک نماید و در صورت شناسایی مشکلات با ارائه مراقبتهای مشاوره ای و ارجاع به موقع، موجبات ارتقاء سلامت جامعه را فراهم آورد.

اهداف کلی:

- کاهش مراجعات مکرر و غیر ضروری به متخصصین
- ارتقای شاخص های سلامت باروری
- انجام مراقبت مداوم (Continuity of care) مشاوره ای سلامت باروری

توانمندی و مهارت های مورد انتظار برای دانش آموختگان (Expected Competencies)

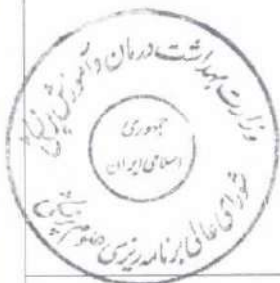
الف- توانمندیهای عمومی مورد انتظار (General Competencies)

- مهارتهای ارتباطی در برقراری ارتباط در سازمان و کار تیمی به منظور افزایش کیفیت خدمات مشاوره ای (متخصصین زنان، اطفال، اورولوژی، روانپزشکان و روانشناسان و مراقبین بهداشت)
- مهارتهای آموزشی
- خودآموزی مداوم (life long learning)
- مهارتهای پژوهشی و نگارش مقاله
- مهارتهای حمایتی
- مهارتهای ارجاع و پیگیری
- مهارت حل مساله
- بکارگیری مهارت تفکر نقادانه و خلاق
- مهارت تصمیم گیری مبتنی بر شواهد



ب- جدول تطبیقی وظایف حرفه‌ای و توانمندیهای اختصاصی موردانتظار از دانش‌آموختگان و کدهای درسی مرتبط با آنها:

توانمندی های اختصاصی	شرح وظایف حرفه ای	کدهای درسی مرتبط
مشاوره ای	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ترویج زایمان طبیعی</li> <li>- مشاوره جهت انجام زایمان فیزیولوژیک و مراقبت های مربوطه قبل، حین بارداری و پس از زایمان</li> <li>- تشویق و توانمند کردن زنان به شیردهی موفق و تداوم آن و مراقبت از نوزاد</li> <li>- ارائه مشاوره خانواده و فرزند آوری</li> <li>- مراقبت های نوزاد و کودک و پایش رشد</li> <li>- غربالگری مشکلات روانی در دوره های مختلف زندگی زنان و ارجاع به متخصصین مربوطه با بهره‌گیری از ابزارهای موجود و دریافت مشاوره از متخصصین در حیطه های روانپزشکی و روانشناسی</li> <li>- شناسایی، راهنمایی و حمایت عاطفی حاملگی‌های پرخطر و ارجاع به متخصصین مربوطه</li> <li>- راهنمایی و مشاوره بهداشت باروری در زوج های نابارور</li> <li>- شناسایی، راهنمایی و حمایت عاطفی از زنان آسیب پذیر جامعه و ارجاع به متخصصین مربوطه</li> <li>- شناسایی مشکلات مربوط به بهداشت باروری و حمایت زنان در شرایط بحران (سیل، زلزله، جنگ و...)</li> <li>- راهنمایی در زمینه ارتقا سلامت جنسی، شناسایی مشکلات جنسی و ارجاع به متخصصین مربوطه</li> <li>- شناسایی، راهنمایی و حمایت‌های روانی از زنان مبتلا به سرطانهای شایع و ارجاع به متخصصین مربوطه</li> </ul>	<p>۲۰ و ۱۸ و ۱۲</p> <p>۱۹-۲۱</p> <p>۱۰-۰۹-۱۳</p> <p>۱۴</p> <p>۱۵</p> <p>۳۳ و ۳۲ و ۳۱ و ۳۰</p> <p>۲۹ و ۲۸ و ۲۷ و ۲۶</p> <p>۱۰، ۲۴ و ۲۳ و ۲۲</p>
مدیریت و برنامه‌ریزی	<ul style="list-style-type: none"> <li>- مشارکت در برنامه‌ریزی، نظارت و کنترل، پایش و ارزشیابی برنامه‌های عملیاتی سلامت دوره های مختلف زندگی</li> <li>- ارائه بازخورد مشکلات موجود در مامایی و بهداشت باروری جهت مشارکت در تدوین دستورالعمل های مرتبط و سندهای نظام سلامت</li> </ul>	<p>۱۱</p>
آموزشی	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ارائه خدمات آموزشی- مشاوره ای بهداشت بلوغ به نوجوانان و جوانان در مدارس و مراکز آموزشی</li> <li>- آموزش به مراجعین به کلیه مراکز ارائه کننده خدمات مامایی</li> <li>- آموزش به دانشجویان</li> <li>- آموزش به سایر کارکنان و اعضای تیم سلامت در حیطه‌های مختلف مامایی و</li> </ul>	<p>۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱</p> <p>۰۶، ۰۸</p>



پژوهش	- انجام پژوهش‌های مرتبط با مشاوره مامایی - مشارکت در انجام پژوهش‌های کاربردی بین بخشی	۰۱۸،۱۹،۲۰،۲۱ ۲۵،۰۵،۰۶،۰۸
-------	--	-----------------------------

### ج- مهارت‌های عملی مورد انتظار

کل دفعات	انجام مستقل	مشارکت	مشاهده	حیطه ها/ مهارت
۶۰**	۲۰	۲۰	۲۰	معاینه کامل فیزیکی در حیطه مامایی و ارزیابی روانی مراجع با استفاده از ابزارهای غربالگری مرتبط موجود و در چهارچوب شرح وظایف
۶۰**	۲۰	۲۰	۲۰	بکارگیری ریز مهارت‌های مشاوره ای و ارتباطی با مراجع (شروع مناسب، پرسیدن، گوش دادن فعال، بازخورد، زبان بدنی مناسب) در حیطه های مشاوره مامایی*
۶۰**	۲۰	۲۰	۲۰	مصاحبه در حیطه های مختلف مشاوره مامایی*
۱۴**	۷	۷		پیگیری مداوم مراجع
۲۱	۷	۷	۷	بکارگیری فنون مشاوره در مامایی (حل مساله، مشاوره حمایتی و .....)
۳	۱	۱	۱	هدایت و انجام کلاسهای آمادگی برای زایمان

\*حیطه ها شامل قبل از ازدواج، فرزندآوری، قبل از بارداری، دوران بارداری، پس از زایمان، بهداشت جنسی، شیردهی، بلوغ، یائسگی، زنان و ناباروری، مشاوره بحران های مامایی  
\*\*حداقل یک مورد در هر حیطه ۶۰ مورد در کل  
\*\*\*حداقل یک مورد در هر حیطه (دانشجو موظف است در طول دوره تحصیل ۱۴ مورد از مراجعین را در حیطه های یاد شده بصورت انجام مراقبت مداوم (Continuity of care) پیگیری نموده و پس از تهیه گزارش نهایی آن را به تایید استاد مربوطه رسانده و به مدیر گروه مشاوره در مامایی تحویل نماید.

### راهبردهای برنامه‌های آموزشی:

- تلفیقی از راهبرد دانشجو و استاد محور
- \*problem orientation
- مبتنی بر شرح وظایف
- مبتنی بر بیمارستان و مراکز بهداشتی درمانی



### روش‌ها و فنون آموزشی:

- بازی نقش یا role play
- آموزش در فیلد: در بخش ها و درمانگاه های مرتبط بیمارستان مراکز بهداشتی - درمانی و مراکز مشاوره
- ارائه کنفرانس - و شرکت در کارگاههای آموزشی

- بحث های گروهی- ژورنال کلاب- گزارش مورد (case presentation)
- Self study , self education
- مشارکت در آموزش مقاطع پایین تر
- استفاده از تکنیک های آموزش از راه دور
- سایر روشها و فنون آموزشی بر اساس اهداف و در صورت نیاز

#### انتظارات اخلاقی از فراگیران:

- رعایت منشور حقوق بیماران
- رعایت مقررات اخلاقی مرتبط با Dress Code (۲)
- رعایت دقیق مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) بیماران ، کارکنان و محیط کار
- رعایت اخلاق حرفه ای در مشاوره مامایی
- رعایت اخلاق حرفه ایی در مشاوره
- احترام به استادان ، فراگیران ، کارکنان و مشارکت در ایجاد جو احترام آمیز توام با صمیمیت در محیط کار
- رعایت اخلاق پژوهش در هنگام اجرای طرحهای پژوهشی
- رعایت نکات اخلاقی در نقد برنامهها ، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه ای

#### ارزیابی فراگیر: (student assessment)

##### الف- روش ارزیابی:

- کتبی  شفاهی  OSCE  آزمون ۳۶۰ درجه
- OSFE(Objective Structured Field Examination)
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

##### کارپوشه (port folio)

- ارزیابی کارنما (Log book) ، نتایج آزمونهای انجام شده ، مقالات ، تشویقها و تذکرات ، گواهیهای انجام کار و نظایر آن است.

##### ب- دفعات ارزیابی: -مستمر ، دوره ای و نهایی



**فصل دوم**  
**حداقل نیازهای برنامه آموزشی**  
**دوره کارشناسی ارشد ناپيوسته**  
**رشته مشاوره در مامايي**





### حداقل هیات علمی مورد نیاز: (تعداد ، گرایش ، رتبه)

اعضای هیئت علمی ثابت تمام وقت بر اساس مصوبه شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی یک عضو هیئت علمی ثابت تمام وقت با مرتبه دانشیار و سه عضو هیئت علمی ثابت تمام وقت با مرتبه استادیار با مدرک دکتری تخصصی (Ph.D.) در رشته های مامایی یا بهداشت باروری ترجیحاً با کارشناسی ارشد مشاوره در مامایی و دو نفر مربی هیات علمی با مدرک کارشناس ارشد ناپیوسته مشاوره در مامایی و یک عضو هیات علمی ثابت تمام وقت با مرتبه استادیار روان شناس بالینی یا روان پزشک ترجیحاً فلوشیپ روان درمانی یا فوق تخصص روان پزشکی کودک

### ب- تخصص های مورد نیاز پشتیبان:

گروه آموزشی تخصصی روان پزشکی، روان شناسی، گروه های علوم پایه اپیدمیولوژی و یا آمار حیاتی و ژنتیک و سایر تخصص های مورد نیاز

### کارکنان آموزش دیده مورد نیاز برای اجرای برنامه:

دو نفر کارشناس مامایی

### فضا و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

کلاس - سالن کنفرانس- دفتر گروه - کتابخانه- اتاق رایانه با دسترسی به اینترنت پر سرعت- اتاق اساتید - اتاق و فضای مناسب برای انجام مشاوره- skill lab- برنامه های رایانه ای مشاوره  
امکانات:

-اتاق مشاهده زنده ( اینه ) مجهز به سیستم مدار بسته  
-تست های ارزیابی روانی بصورت کاغذی و نرم افزاری، در حوزه های آسیب شناسی روانی، شخصیت، روابط بین فردی، خانواده، جنسی. جهت ارزیابی وضعیت فرد و ارجاع در صورت لزوم  
-فیلم های آموزشی روشها و فنون مشاوره ای

**فضاها و عرصه های اختصاصی مورد نیاز:** اجرای سیستم مراقبت مستمر مامایی (CONTINUTY OF CARE) با انجام حداقل ۱۴ مورد پیگیری مراقبت مداوم مراجعین جهت مشاوره در حیطه های مختلف در طول دوره تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد با تهیه و ارائه گزارش نهایی به تایید استاد مربوطه به مدیر گروه مشاوره در مامایی مراکز بهداشتی - درمانی، مراکز کلینیک خانواده، مراکز مشاوره پیش از ازدواج و مراکز مشاوره مامایی، کلینیک های پرناال، کلینیک ها و مراکز تحقیقاتی/درمانی سرطان های شایع زنان ، مراکز تحقیقاتی/ درمانی باروری و ناباروری، زندان زنان، کانون های اصلاح و تربیت نوجوانان، واحد مشاوره و کاهش طلاق دادگستری، کلینیک های زنان آسیب پذیر، مراکز پزشکی قانونی مراکز مشاوره پس از ازدواج، آمادگی برای زایمان و پس از زایمان، مشاوره شیردهی مشاوره ژنتیک، بیمارستان ها، مدارس، مراکز مشاوره بیماریهای رفتاری، کلینیک های مشاوره مراکز بهزیستی

### جمعیت های یا نمونه های مورد نیاز:

- مراجعه به مراکز بهداشتی درمانی و مراکز مشاوره مامایی جهت مشاوره پیش از ازدواج، پیش از بارداری، دوران بارداری، آمادگی برای زایمان و پس از زایمان و شیر دهی
- خانمهای باردار بستری در بیمارستانها به منظور زایمان ، پس از زایمان و یا عوارض دوران بارداری و پس از زایمان، خانم های شیرده، زوج نابارور
- دانش آموزان و والدین ایشان و اولیای مدرسه
- مراجعه به مراکز جامع سلامت در واحدهای بیماری‌های رفتاری (به عنوان یکی از اعضای تیم )، کلینیک های مشاوره مراکز بهداشتی
- زنان میانسال و سالمند با مشکلات مامایی

### - تجهیزات اختصاصی عمده (سرمایه ای) مورد نیاز:

- فیلم های آموزشی روشهای مشاوره ای
- دوربین مداربسته
- مونیتر
- تفاهم نامه حداقل ۵ ساله با کلینیک های مرتبط با آموزش مشاوره در مامایی نظیر: مشاوره در سلامت جنسی ، رفتارهای پرخطر ، مراکز گذری کاهش آسیب(DIC) ، ژنتیک ، باروری و ناباروری ، سلامتکده ها و سایر کلینیک های مرتبط بر اساس گرایشهای فعال ، منطبق با سرفصل مشاوره در مامایی





**فصل سوم**  
**مشخصات دوره و دروس برنامه آموزشی**  
**رشته مشاوره در مامایی**  
**در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته**



### مشخصات دوره:

نام دوره: کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مشاوره در مامایی

### طول دوره و ساختار آن:

بر اساس آئین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

### تعداد کل واحدهای درسی:

۲۰ واحد	دروس اختصاصی اجباری (core)
۶ واحد	دروس اختصاصی اختیاری (Non core)
۶ واحد	پایان نامه

---

جمع کل ۳۲ واحد

۱ واحد نظری = ۱۷ ساعت

۱ واحد عملی = ۳۴ ساعت

۱ واحد کارآموزی = ۵۱ ساعت

۱ واحد کارورزی = ۱۰۲ ساعت

- دانشجوی موظف است علاوه بر واحدهای دوره با تشخیص گروه آموزشی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تمامی یا تعدادی از دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذراند.



جدول الف) دروس کمبود یا جبرانی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مشاوره در مامایی

کد درس	نام درس	تعداد واحد						ساعات	
		جمع	نظری	عملی	کارآموزی	نظری	عملی	کارآموزی	جمع
۰۱	روانشناسی رشد	۱	۱	-	-	۱۷	-	۱۷	-
۰۲	زبان تخصصی	۲	۲	-	-	۳۴	-	۳۴	-
۰۳	*سیستم اطلاع رسانی پزشکی	۱	۰/۵	۰/۵	-	۹	۱۷	۲۶	-
۰۴	آمار حیاتی پیشرفته	۲	۱/۵	۰/۵	-	۲۶	۱۷	۴۳	-
<b>جمع</b>		<b>۶</b>							

\* گذراندن این درس به عنوان درس کمبود یا جبرانی جهت کلیه دانشجویان الزامی است .

- دانشجوی موظف است علاوه بر واحدهای دوره با تشخیص گروه آموزشی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تمامی یا تعدادی از دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذراند .



جدول (ب): دروس اختصاصی اجباری (core) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مشاوره  
در مامایی

پیش‌نیاز یا همزمان	ساعات				تعداد واحد				نام درس	کد درس
	نظری	کارآموزی	نظری	کارآموزی	نظری	کارآموزی	نظری	کارآموزی		
-	۵۱	-	۳۴	۱۷	-	۱	۱	۲	روش تحقیق ، طراحی تحقیق در مشاوره مامایی	۰۵
۰۵-۰۴	۳۴	-	۳۴	-	-	۱	-	۱	سمینار مطالعات مشاوره در مامایی	۰۶
-	۲۶	-	۱۷	۹	-	۰/۵	۰/۵	۱	اخلاق حرفه ای در مشاوره مامایی	۰۷
-	۱۷	-	-	۱۷	-	-	۱	۱	نظریه های مشاوره	۰۸
۰۸	۴۳	-	۱۷	۲۶	-	۰/۵	۱/۵	۲	اصول و فنون مشاوره در مامایی (۱)	۰۹
۰۹-۰۸	۴۳	-	۱۷	۲۶	-	۰/۵	۱/۵	۲	اصول و فنون مشاوره در مامایی (۲)	۱۰
-	۱۷	-	-	۱۷	-	-	۱	۱	مدیریت و برنامه ریزی در خدمات مامایی	۱۱
۰۸-۰۹-۱۰	۶۸	۵۱	-	۱۷	۱	-	۱	۲	مشاوره و آموزش در بارداری و زایمان طبیعی و پس از زایمان	۱۲
۰۸-۰۹-۱۰	۶۰	۲۶	۱۷	۱۷	۰/۵	۰/۵	۱	۲	مشاوره خانواده فرزندآوری و باروری سالم	۱۳
-	۶۸	۵۱	-	۱۷	۱	-	۱	۲	روان پزشکی کاربردی در مامایی	۱۴
۰۸-۰۹-۱۰	۸۵	۵۱	-	۳۴	۱	-	۲	۳	مشاوره در بحران های زنان و مامایی	۱۵
-	۱۷	-	-	۱۷	-	-	۱	۱	مدل های آموزشی و تغییر رفتار در حوزه مامایی	۱۶
۶									پایان نامه	۱۷
۲۶									جمع	

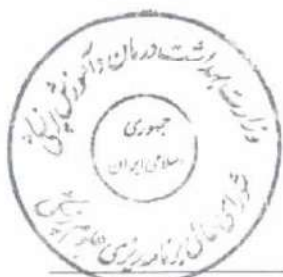
۱ واحد کارآموزی = ۵۱ ساعت



جدول ج) دروس اختصاصی اختیاری (non core) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مشاوره در مامایی

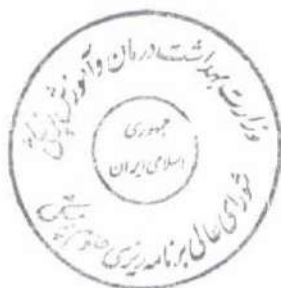
پیش‌نیاز یا همزمان	ساعات					تعداد واحد					نام درس	کد درس	مجموعه
	جمع	کارورزی	کارآموزی	عملی	نظری	کارورزی	کارآموزی	عملی	نظری	جمع			
۰۸-۰۹-۱۰-۱۳	۵۲	-	۲۶	-	۲۶	-	۰/۵	-	۱/۵	۲	سلامت خانواده ۱	۱۸	الف
۰۸-۰۹-۱۰-۱۳	۵۲	-	۲۶	-	۲۶	-	۰/۵	-	۱/۵	۲	سلامت خانواده ۲	۱۹	
۱۸	۱۰۲	۱۰۲	-	-	-	۱	-	-	-	۱	کارورزی سلامت خانواده ۱*	۲۰	
۱۹	۱۰۲	۱۰۲	-	-	-	۱	-	-	-	۱	کارورزی سلامت خانواده ۲*	۲۱	
۶											جمع		
۶											جمع		
-۱۰-۰۹-۱۱	۷۷	-	۲۶	۱۷	۳۴	-	۰/۵	۰/۵	۱	۲	رفتارشناسی جنسی (۱)	۲۲	ب
-۱۰-۰۹-۱۱	۷۷	-	۲۶	۱۷	۳۴	-	۰/۵	۰/۵	۱	۲	رفتارشناسی جنسی (۲)	۲۳	
۲۲	۱۰۲	۱۰۲	-	-	-	۱	-	-	-	۱	کارورزی رفتارشناسی جنسی (۱)*	۲۴	
۲۳	۱۰۲	۱۰۲	-	-	-	۱	-	-	-	۱	کارورزی رفتارشناسی جنسی (۲)*	۲۵	
۶											جمع		
۶											جمع		
-۱۰-۰۸-۰۹	۵۲	-	۲۶	-	۲۶	-	۰/۵	-	۱/۵	۲	زنان آسیب پذیر و پر خطر ۱	۲۶	ج
	۵۲	-	۲۶	-	۲۶	-	۰/۵	-	۱/۵	۲	زنان آسیب پذیر و پر خطر ۲	۲۷	
۲۶	۱۰۲	۱۰۲	-	-	-	۱	-	-	-	۱	کارورزی گروههای آسیب پذیر و پرخطر ۱*	۲۸	
۲۷	۱۰۲	۱۰۲	-	-	-	۱	-	-	-	۱	کارورزی گروههای آسیب پذیر و پرخطر ۲*	۲۹	
۶											جمع		

- دانشجو موظف است با نظر استاد راهنما و تایید شورای تحصیلات تکمیلی گروه، یکی از مجموعه های الف تا ج را بگذراند (هر مجموعه حاوی ۶ واحد درس اختصاصی است).  
 - کلیه اساتید مجازند ۲۰ درصد از سرفصل دروس (non core) را بصورت مجازی ارائه دهند.  
 \* ۱ واحد کارورزی ۱۰۲ ساعت می باشد.



کارگاه های مکمل واحدهای نظری و بالینی براساس نظر گروه و نیاز دانشجویان:

عنوان کارگاه	زمان
ارزیابی جنسی با استفاده از مدل PLISSIT-EX-PLISSIT	۲ روزه (۱۶ ساعت)
مشاوره مامایی در حضور همسر	۲ روزه (۱۶ ساعت)
رویکردهای رایج مشاوره در مامایی	۲ روزه (۱۶ ساعت)
مشاوره مامایی در گروه	۲ روزه (۱۶ ساعت)
مشاوره تسکینی (Palliative) در باروری - ناباروری	۲ روزه (۱۶ ساعت)
مشاوره در روشهای کمک باروری	۲ روزه (۱۶ ساعت)
آموزش مهارتهای زندگی	۲ روزه (۱۶ ساعت)





کد درس: ۰۱

نام درس: روانشناسی رشد

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با ویژگیهای مراحل مختلف رشد جسمانی، روانی و اجتماعی.

شرح درس: فراگیران با ویژگیهای مراحل مختلف رشد جسمانی، روانی و اجتماعی دوران کودکی، بلوغ و نوجوانی آشنا می شوند

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری)

- تعریف روانشناسی رشد، عوامل موثر بر رشد، مراحل رشد قبل از تولد
- رشد حسی- حرکتی، رشد شخصیت و خود شناسی، رشد عقلی و عاطفی، رشد اخلاق و مذهب، رشد روانی- جنسی، رشد اجتماعی
- کودک در خانواده، مدرسه و فرهنگ
- روانشناسی بلوغ
- رفتار شناسی جنسی در نوجوانی
- عوامل اجتماعی موثر در دوران نوجوانی (خانواده، مدرسه و گروه های هم سن)

منابع اصلی درس:

1. Kaplan & Sodack' s Comprehensive Text book of Psychiatry ( Last edition )
2. Thampson, D., Hogan, J.D., Clark, P.M.. Developmental psychology in historical perspective. John Willey & sons Inc. ( Last edition )
3. Quinn, P. Slater, A.M. Developmental psychology: Revisiting the classic studies. SAGE Publications Ltd. ( Last edition )
4. Kail. R.V. Cavanaugh, J.C. Human Development: A life- spans view. Cengage Learning press.(last edition)
5. Kerig, P.K., Schulz. M.S. Hauser, S.T. Adolescence and Beyond: Family Process and Development. Oxford University press. (Last edition )
6. Suggate, S. Reesse, E. Contemporary Debates in childhood education and development. Routledge press. (Last edition )
7. Mitchell, P. Ziegler, F. Fundamentals of developmental psychology. Psychology press. . (Last edition )
8. Miller, P. Theories of developmental psychology worth publishers, Incorporated.. (Last edition )

۹- منصور ، محمود ، روانشناسی ژنتیک تحول روانی از تولد تا پیری. تهران انتشارات سمت. آخرین ویرایش  
۱۰- منصور ، محمود. دادستان و پریخ ، روانشناسی ژنتیک از روان تحلیلگری تا رفتارشناسی. تهران : انتشارات سمت.  
آخرین ویرایش

۱۱- برک لورا ، روانشناسی رشد از لقاح تا کودکی. ترجمه یحیی سیدمحمدی. تهران: نشر ارسباران ، آخرین ویرایش  
۱۲- ماسن ، پاول هنری، رشد و شخصیت کودک. ترجمه مهشید یاسایی. تهران، مرکز نشر دانشگاهی ، آخرین ویرایش  
۱۳- محسنی، نیکچهره، نظریه ها در روانشناسی رشد (شناخت، شناخت اجتماعی، شناخت و عواطف) تهران: انتشارات  
جاجرمی. آخرین ویرایش  
۱۴- بیرامی ، منصور ، جنبه های شناختی روانشناسی رشد. تبریز انتشارات آیدین ، آخرین ویرایش  
۱۵- منابع معرفی شده توسط استاد

### شیوه ارزیابی دانشجویان:

- حضور فعال در کلاس
- چگونگی انجام تکالیف محوله
- ارزیابی گروهی بصورت تکوینی و نهایی





کد درس: ۰۲

نام درس: زبان تخصصی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

- الف- در این درس دانشجوی توانایی بهره‌گیری از منابع اصلی علمی و تحقیقاتی تخصصی را بدست می‌آورد.
- ب- آشنا ساختن دانشجویان با متون و اصطلاحات مورد نیاز مامایی، مشاوره
- پ- توانایی درک و فهم و بهره‌گیری از کتب و مجلات علمی- تحقیقی در رابطه با مامایی و بیماریهای زنان و زایمان، علوم رفتاری و مشاوره

#### شرح درس و رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- مقدمه ای بر اختصارات پزشکی متداول- پسوندها و پیشوندهای مصطلح در پزشکی
- مطالعه متون علمی مربوط به بهداشت باروری، مامایی و زنان و روانشناسی مشاوره و علوم رفتاری
- ترجمه و خلاصه نویسی متون علمی بهداشت باروری، مامایی و زنان و علوم پایه
- توانایی نوشتن متون تخصصی انگلیسی (در حد نوشتن مقاله و خلاصه پایان نامه)، ارائه شفاهی مقاله به زبان انگلیسی، استفاده از لابراتور زبان برای ارتقاء مهارتهای شنیدین و صحبت کردن

#### منابع اصلی درس:

- کتب و نرم افزارهای آموزشی معتبر در نگارش و ترجمه انگلیسی
- رسانه، فیلم‌های اوريجینال چون برنامه‌های مامایی به زبان انگلیسی
- کتب خاص رشته
- واژه نامه های انگلیسی - فارسی
- متون تخصصی مرتبط با رشته
- فرهنگ لغات

#### شیوه ارزشیابی دانشجویان:

۳۰ درصد تهیه مقاله، ۲۰ درصد نمره ترجمه مقاله، ۵۰ درصد ارائه مقاله با زبان انگلیسی





کد درس: ۰۳

نام درس: سیستم اطلاع رسانی پزشکی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

### هدف کلی درس:

دانشجو باید در پایان این درس بتواند با موتورهای جستجوگر و نقش پنج نرم افزار اسپایدر(عنکبوت) ، شود. بتواند تفاوت و توانایی این نرم افزار ها را در چند موتور جستجوگر Bing, Yahoo, google و .. شناخته و با هم مقایسه کند. همچنین ضمن آشنایی با چند موتور جستجوگر Meta Search engine بتواند با روش ها ، جستجو و عوامل موثر بر آن ، جستجوی پیشرفته ، سیستم بولین Boolean operators خطاهای موجود در کوتاهی کلمات کلیدی(Truncation) مانند asterisk کاربرد پرانتزها و تاثیر متقابل کلمات کلیدی برنتایج جستجو ، آشنا شود. دانشجو باید به امکانات موجود در نرم افزارهای مرتبط با اینترنت Explorer, Mozilla firefox, Google chrome آشنا شود. از دیگر اهداف این درس آشنا شدن دانشجو با سرویس کتابخانه ی دانشگاه محل تحصیل می باشد. آگاهی دانشجو به بانک های اطلاعاتی و ناشرین مرتبط با علوم بهداشتی و پزشکی ، سایت های مهم در علوم بهداشتی و پزشکی بخصوص PubMed, Cochrane معیارهای سنجش مقالات (مانند Citations) ، مجلات (Impactfactor) و نویسندگان (H-index) و یکی از نرم افزارهای مدیریت منابع Reference manager الزامی است. کرول(خزنده) ، ایندکسر(بایگانی کننده) ، دیتابیس(بانک اطلاعاتی) و رنکر(رتبه بندی کننده) ، در آنها آشنا

### شرح درس:

در این درس دانشجو با روش های جستجوی علمی ، مشکلات جستجو در اینترنت و فایق آمدن بر آنها آموزش خواهد دید. با مفاهیم سنجش مقالات ، مجلات و جستجو در بعضی از سایت های ناشرین مهم آشنا خواهد شد. بدین ترتیب دانشجو قادر خواهد شد جستجوی سازماندهی شده ای از مرورگرها و بانک های اطلاعاتی داشته باشد. در نهایت دانشجو قادر به ایجاد کتابخانه اختصاصی توسط یکی از نرم افزارهای مدیریت منابع خواهد شد تا براساس آن مجموع منابع مورد نیاز خود را برای نگارش پایا نامه ، مقالات و گزارشات تهیه نماید.

### رئوس مطالب: (۹ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی)

- مفاهیم و پایه های فن آوری اطلاعات
- سیستم های اطلاعات بهداشتی در بیمارستان
- آشنایی با سیستم های کتابخانه
- آشنایی با Windows: معرفی آیتم ها - کاربرد
- آشنایی و کاربرد نرم افزارهای مهم Word, Excell , Photo shop, - SPSS , - Power point
- آشنایی با موتورهای جستجو در شبکه
- توانایی جستجو در بانک اطلاعاتی مدلاین
- جستجو در نشریات الکترونی پزشکی

- توانایی دانلود مقالات اورژینال

- آشنایی با PICO

- آشنایی با موتورهای جستجوگر عمومی ، تفاوت آنها و مقایسه چند موتور جستجوگر با هم از نظر جستجوی یکسان (کار انجام انفرادی عملی: جستجوی پیشرفته ، جستجو بولین Not,Or,And در جستجوگر PubMed در کلاس)
- آشنایی با نقش پنج نرم افزار اسپایدر(عنکبوت) ، کرول(خزنده) ، ایندکسر(بایگانی کننده) ، دیتابیس(بانک اطلاعاتی) و رنکر(رتبه بندی کننده) ، در هر موتور جستجوگر
- آشنایی با مرورگرهای Internet Explorer, Mozilla firefox, Google chrome و امکانات آنها(کار عملی: مرتب کردن و ذخیره Favorite در فلاش دیسک)
- آشنایی با سرویس‌های موجود در کتابخانه دانشگاه محل تحصیل شامل دسترسی به مجلات داخلی و خارجی و نرم‌افزار جامع

- آشنایی با ناشرین مانند Elsevier, EBSCO, Wiley, Springer

- آشنایی با بانک‌ها و منابع اطلاعاتی Web of Science, Science, Scopus, proQuest, Biological Abstract و ...

- آشنایی با پایگاه‌های استنادی

- آشنایی با بانک جامع مقالات پزشکی Medlib, Iranmedex, Irandoc و ...

- روش‌های جستجو از طریق سرعنوان‌های موضوعی پزشکی (MeSH)

- آشنایی با معیارهای سنجش مقالات (مانند Citation) ، سنجش مجلات (Impact factor) و سنجش نویسندگان (H-index)

- (index) در بانک‌های اطلاعات ذریبط

- آشنایی با کاربرد DOI

- آشنایی با PubMed و مجموعه‌ای از مقالات بانک اطلاعاتی مدلاین ، بانک ژن ، نرم افزارهای آنلاین موجود در آن

- آشنایی با نرم افزار EndNote و ایجاد یک کتابخانه شخصی از منابع بطور عملی

### منابع اصلی درس:

۱- موسوی علی ، سبزی علی گل مجید ، گواهینامه بین المللی کاربری کامپیوتر. آخرین چاپ

۲- کاربری کامپیوتر ICDL-XP مهارت سطح دوم. آخرین چاپ

۳- رندولف هوک. جستجو در اینترنت (موتورهای جستجو). آخرین چاپ

۴- طباطبایی امیر ، سبحانی احسان. فناوری اطلاعات در علوم پزشکی. آخرین چاپ

### شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- حضور فعال در کلاس

- چگونگی انجام تکالیف محوله

- ارزیابی مبتنی بر عملکرد (تکوینی در خلال دوره) و آزمون عملی پایان ترم





کد درس: ۰۴

نام درس: آمار حیاتی پیشرفته

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی فراگیران با اصول انجام نمونه گیری و اصول صحیح آماری، تجزیه و تحلیل اطلاعات و استنتاج منطقی از پژوهشها

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی)

الف: نظری

- آمار حیاتی:

- یادآوری آمار: آمار توصیفی (طبقه بندی اطلاعات، نمودار، شاخص های مرکزی و پراکندگی، توزیع نرمال و مختصری راجع به توزیع ها)
- نمونه و نمونه برداری (انواع نمونه ها)
- برآورد حجم نمونه برای صفات کمی و کیفی
- آنالیز واریانس یک طرفه (گروه بندی نسبت به یک صفت)
- نمونه های مستقل و آزمایشات کاملاً تصادفی
- آزمون تساوی میانگین جامعه ها
- مقایسه ساده و چند گانه
- آنالیز واریانس دو طرفه (گروه بندی نسبت به دو صفت)
- گروه بندی نسبت به دو صفت بدون تکرار (بلوکهای کاملاً تصادفی)
- گروه بندی نسبت به دو صفت با تکرار (آزمایشات فاکتوریل)
- آنالیز همبستگی و رگرسیون
- مفهوم بستگی بین دو صفت
- همبستگی خطی
- رگرسیون خطی
- کاربرد متداول آزمون
- آزمون تطابق نمونه با توزیع نظری
- آزمون همگنی در جداول توافقی
- آزمون مستقل بودن دو صفت در جداول توافقی
- آزمون دقیق فیشر
- آزمون مک نیمار
- آزمونهای ساده غیر پارامتری

• استاندارد کردن شاخصها و آزمون آنها

ب) عملی

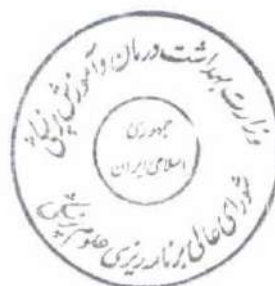
انجام کلیه محاسبات آماری را برای پاسخگویی به سوالات یا فرضیات پژوهش بر اساس اطلاعات یکی از پژوهشهایی که قبلاً صورت گرفته با نظر استاد مربوطه

منابع اصلی درس:

- ۱) ملکیان لینا. درآمدی بر روشهای آماری آخرین چاپ
- ۲) صانعی سیدحسن. آمار حیاتی کاربردی. آخرین چاپ
- ۳) صانعی سیدحسن. روشهای آماری و شاخصهای بهداشتی ، . آخرین چاپ

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- حضور فعال در کلاس
- امتحان کتبی میان ترم - امتحان کتبی پایان ترم
- ارائه پروپوزال و شرکت در امتحان عملی مربوط به آمار حیاتی





کد درس: ۰۵

نام درس: روش تحقیق و طراحی تحقیق در مشاوره مامایی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد ( ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی فراگیران با اصول ، مفاهیم ، روش‌های انجام پژوهش در علوم پزشکی و کسب مهارت در طراحی تحقیق ، انجام نمونه برداری با اصول صحیح آماری ، جمع‌آوری و ورود داده ها ، تجزیه و تحلیل اطلاعات و استنتاج منطقی از پژوهشها

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

الف: نظری

- روش تحقیق:

- ضرورت کلی پژوهش
- سوال پژوهش (مسئله تحقیق)
- انواع مطالعات کمی: مشاهده ای: توصیفی، مقطعی، اکولوژیک و تحلیلی (کوهورت و مورد - شاهدهی) ، (تجربی ، نیمه تجربی ، ...)
- عنوان و بیان مسئله
- اهداف ، متغیرها ، روش های نمونه گیری (Cluster- Stratified- Systematic- Random , ...)
- متدولوژی ، روش های جمع آوری اطلاعات - اصول طراحی پرسشنامه
- پایایی و روایی ابزار جمع آوری اطلاعات
- خطاهای تحقیق Systematic error - Random error
- اصول آمار توصیفی و تحلیل اطلاعات
- آزمون های فرضیه
- طراحی پرسشنامه
- مدیریت تحقیق
- اخلاق در پژوهش
- نحوه نوشتن پروپوزال
- مطالعات کیفی

ب: عملی

انجام کلیه مراحل طراحی پروپوزال و تکمیل و ارائه پروپوزال در حیطه مشاوره در مامایی با نظر استاد مربوطه

### منابع اصلی درس:

- ۱- گروه مؤلفین سازمان جهانی بهداشت، تحقیق در سیستم‌های بهداشتی : شیوه تهیه طرح های تحقیقاتی برای حل معضلات بهداشتی درمانی ، سازمان جهانی بهداشت، آخرین چاپ
- ۲- گروه مؤلفین سازمان جهانی بهداشت، تحقیق در سیستم‌های بهداشتی : تجزیه و تحلیل داده ها و نوشتن گزارش ، سازمان جهانی بهداشت، آخرین چاپ
- ۳- هولی استون. ترجمه: جانقربانی محسن. طراحی پژوهشهای بالینی. آخرین چاپ.
- ۴- زالی محمدرضا ، پژوهش در علوم بهداشتی و پزشکی ، آخرین چاپ.

### شیوه ارزشیابی دانشجو:

- حضور فعال در کلاس
- امتحان کتبی میان ترم - امتحان کتبی پایان ترم
- ارائه پروپوزال و شرکت در امتحان عملی مربوط به آمار حیاتی



کد درس: ۰۶

نام درس: سمینار مطالعات مشاوره در مامایی

پیش‌نیازها همزمان: آمار حیاتی پیشرفته کد ۰۴ - روش تحقیق پیشرفته ، طراحی تحقیق در مشاوره مامایی کد ۰۵

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد عملی



هدف کلی درس:

- بالا بردن سطح مهارت دانشجو در امر پژوهش.
- کسب مهارت در تدوین طرح پژوهش.

شرح درس: فراگیران با گذراندن این واحد ضمن افزایش آگاهی خود در زمینه فعالیتهای پژوهشی باید بتواند یک طرح پژوهشی را طراحی ، ارائه و بطور آزمایشی اجرا نماید.

رئوس مطالب : (۳۴ ساعت عملی)

مطابق با سر فصل درس روش تحقیق در حیطه مشاوره مامایی

منابع اصلی درس:

- ۱) گروه مؤلفین سازمان جهانی بهداشت ، تحقیق در سیستمهای بهداشتی: شیوه تهیه طرحهای تحقیقاتی برای حل معضلات بهداشتی درمانی ، سازمان جهانی بهداشت ، آخرین چاپ
- ۲) گروه مؤلفین سازمان جهانی بهداشت ، تحقیق در سیستمهای بهداشتی: تجزیه و تحلیل داده ها و نوشتن گزارش ، سازمان جهانی بهداشت. آخرین چاپ
- ۳) هولی استون. ترجمه: جانقربانی محسن. طراحی پژوهشهای بالینی. آخرین چاپ.
- ۴) زالی محمدرضا ، پژوهش در علوم بهداشتی و پزشکی ، آخرین چاپ.
- ۵) دکتر حسین ملک‌افضلی ، دکتر سیدرضا مجدزاده ، دکتر اکبر فتوحی ، دکتر سامان توکلی ، روش شناسی پژوهشهای کاربردی در علوم پزشکی ، آخرین چاپ
- ۶) دکتر محمد ضرغام (مترجم) دکتر پیام سلطانزاده (ویراستار) زیر نظر دکتر باقرلاریجانی ، اخلاق در پژوهشهای پزشکی آخرین چاپ
- ۷) منابع روش تحقیق و مطالعه طرحهای تدوین شده توسط اساتید و سایر دانشجویان.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- حضور فعال در کلاس
- انجام تکالیف محوله
- ارائه یک طرح پژوهشی .





کد درس: ۰۷

نام درس: اخلاق حرفه ای در مشاوره مامایی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با مبانی و اصول اخلاق حرفه ای

شرح درس: فراگیران ضمن شناخت اخلاق و مسئولیت‌های حرفه‌ای به اهمیت کاربرد آنها در برخورد با مددجو و ارتباطات حرفه‌ای پی می‌برند.

رئوس مطالب: (۹ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی)

الف: نظری

- مبانی و تئوریهای اخلاقی
- اصول اخلاق در مشاوره
- اخلاق مذاهب مختلف
- خطاهای حرفه ای و نحوه برخورد با آن
- تعارض منافع
- تصمیم گیری های اخلاقی و محدودیت ها
- اخلاق در گروههای آسیب پذیر: بیماران خاص ، عقب افتاده.....
- آشنایی با اخلاق حرفه‌ای و مسائل حقوقی در مشاوره مامایی شامل:
- مادر و جنین (جنین ناهنجار ، رحم اجاره ای ، اهداء عضو ، اهداء تخمک ، بانک اسپرم ) بر اساس قوانین و مقررات

کشوری

- سقط (بر اساس قوانین و مقررات کشوری)
- تجاوز و هتک حرمت
- مشاوره قبل از ازدواج
- مسایل جنسی
- زنان ستین باروری

ب: عملی

- انجام راندهای اخلاقی براساس سرفصل در فیله‌های مرتبط شامل : مراکز درمان نازایی ، مراکز بهداشتی ، بلوک زایمان
- Role playing در مباحث مختلف مشاوره تحت نظر استاد



#### منابع اصلی درس:

- ۱- لاریجانی باقر ، پزشک و ملاحظات اخلاقی: مروری بر مبانی اخلاق پزشکی ، آخرین چاپ
- ۲- ترور اسمیت ، مترجم: ضرغام محمد. اخلاق در پژوهش های پزشکی ، آخرین چاپ
- ۳- پینت ، کیورس ، لینن ، مترجم: لاریجانی باقر ، عباسی محمود مطالعه تطبیقی حقوق بیماران ، آخرین چاپ
- ۴- تابعی سیدضیاءالدین ، مولوی پرویز ، کاغذیان هومن: بنیانهای اخلاق زیستی ، آخرین چاپ
- ۵- عباسی محمود ، مسئولیت پزشکی ، موسسه فرهنگی حقوق سینا ، آخرین چاپ
- ۶- گروه مولفین. انجمن جهانی پزشکی در سنامه اخلاق پزشکی. آخرین چاپ

#### شیوه ارزشیابی دانشجو:

- حضور فعال در کلاس
- چگونگی انجام تکالیف محوله
- شرکت در امتحان نیم ترم ، پایان ترم
- شرکت در یک راند اخلاق در فیلد

هدف کلی درس: کسب آگاهی و شناخت آشنایی با تئوری ها ، استراتژی ها نظریه های مشاوره ای در سطح فردی ، بین فردی و گروهی ( در ارتباط با اعضای تیم بهداشتی) و تشخیص چگونگی کاربرد اصول و تکنیک های آن در ارائه خدمات مشاوره مامایی

شرح درس: فراگیر با اصول پایه نظریه های مشاوره و راهنمایی در خدمات مامایی آشنا می گردد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری)

- اهمیت بکارگیری نظریه ها و رویکردهای مشاوره در خدمات مامایی
- مشاوره سلامت در حوزه مامایی
- آشنایی با نظریه ها و رویکردهای مشاوره در خدمات مامایی
- مشاوره بحران ها در مامایی



منابع اصلی درس:

- ۱- همیلتون چریل ، پارکر کاردل. مترجم: مودت مازیار ، اسحاقی جعفر ، مقصودی سوزان ، مهارتهای ارتباطی (راهنما برای مدیران و کارکنان حرفه ای)
- ۲-مایر اسکات ، دیویس سوزان ، زهراکار کیانوش ، کهلویی زهرا ، اصول و مهارت های مشاور ، آخرین چاپ
- ۳-گیبسن رابرت لوئیس. مترجم: ثنایی باقر ، زمینه مشاوره و راهنمایی. آخرین چاپ
- ۴-شفیع ابادی بهداشتی. فنون مشاوره. آخرین چاپ
- ۵-پاترسن لوئیس، مترجم: سلمانیان علی اکبر، نظری علی محمد. فنون و فرآیند مشاوره : رویکرد یکپارچه چند نظریه ای. آخرین چاپ
- ۶-گیبسون رابرت لوئیس ، میشل ماریان، مترجم: احمدی سید احمد . زمینه مشاوره و راهنمایی. آخرین چاپ
- ۷-شرتزبروس ، استون شلی ، مترجم: شریعتمداری علی، اصول راهنمایی . آخرین چاپ
- ۸-سامویل گلاذینگ ، مترجم: مهدی گنجی. اصول و مبانی مشاوره. آخرین چاپ.
- 9- Ruth Johnson , Wendy Taylor .Skills for Midwifery Practice, Last Edition ,
- 10-Philippa Sully Joan Dallas. Essential Communication Skills for Nursing and Midwifery
- 11-Gwen M, Van S. Communication skills for the health care professional. Last edition
- 12- Garrelty,McAuliffe. Culturally Alert counseling,A comprehensive introduction.Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- ۱-حضور فعال در کلاس ۲- چگونگی انجام تکالیف محوله و ۳- شرکت در امتحان نیم ترم ، پایان ترم

کد درس: ۰۹

نام درس: اصول و فنون مشاوره در مامایی (۱)

پیش نیاز یا همزمان: نظریه های مشاوره کد ۰۸

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و اصول و فنون مشاوره و آشنایی با مهارت‌های ارتباط با مراجع

شرح درس: فراگیر با اصول پایه مهارت‌های مشاوره و راهنمایی آشنا می‌گردد.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی)

الف) نظری:

- تعریف مشاوره و ویژگی های مشاوره سلامت
- محیط و جو مناسب مشاوره
- ویژگی های خاص مشاوره در حوزه مامایی
- اهمیت رابطه مشاور- ماما (اتحاد درمانی ماما-مراجع ، عوامل تحکیم آن و.....)
- موانع ارتباط (قضاوت مراجع ، دستور دادن و.....)
- مهارت‌های ارتباطی در مشاوره مامایی :
- دعوت جهت شروع صحبت و مهارت شروع مصاحبه
- ابراز توجه و علاقه ،
- مهارت‌های ارتباط کلامی و غیر کلامی اثربخش
- مهارت های گوش کردن فعال
- تکنیک پرسشگری
- مهارت تمرکز بر احساسات مراجع
- مهارت انعکاس احساسات
- اظهارات همدلانه
- مهارت خلاصه کردن اداره کردن جلسات میانی
- مهارت اختتام مصاحبه

بخش دوم:

- مروری بر اهداف مزایا و فواید مشاوره مامایی در گروه
- مسایل حرفه ای و اخلاقی کار گروهی
- مراحل رشد و تکامل گروه مشاوره ای
- تحول گروه
- رهبری گروه
- آمادگی اجرای برنامه گروهی
- ارزیابی مشاوره در گروه



## ب - عملی (۱۷ ساعت)

- محتوا: تمرین مهارت‌های مشاوره بر اساس سر فصل درس نظری (مهارت برقراری ارتباط همدلانه ماما- بیمار ، مهارت حل مشکل مشارکت آمیز ماما- بیمار و غیره) با روش نقش بازی
- تمرین مصاحبه با زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی
- تمرین مشاوره در مامایی و گزارش نویسی در عرصه
- ارزیابی مشاوره و بحث در مورد رعایت اصول مشاوره در مامایی
- تشخیص چگونگی کاربرد اصول و تکنیک‌های آموخته شده بر اساس سرفصل درس نظری در ارائه خدمات مشاوره مامایی

### منابع اصلی درس:

- ۱) نلسون جونز ، ریچارد ، مترجم زهراکار کیانوش. مهارت های مشاوره (مبانی نظری ، فنون کاربردی و فعالیتها).
- ۲) بولتون رابرت. مترجم: سهرابی حمیدرضا ، روان شناسی روابط انسانی (مهارت‌های مردمی). آخرین چاپ
- ۳) حسینیان ، سیمین. اخلاق در مشاوره و روان شناسی: مبانی و اصول.
- ۴) گودرزی ، محمد علی. مصاحبه بالینی پیشرفته به روش گام به گام
- ۵) سیف علی اکبر. اصول و فنون مشاوره ، آخرین چاپ
- ۶) خلعتبری جواد، قربان شیروودی شهره، کیانی احمدرضا ، مباحث اساسی در مبانی مشاوره و راهنمایی، آخرین چاپ
- ۷) حسینی سید مهدی ، اصول و روش های راهنمایی و مشاوره ، آخرین چاپ
- ۸) پاشا شریفی ، حسن و حسینی ، سید مهدی ، اصول و روش های راهنمایی و مشاوره ، آخرین چاپ
- ۹) گیبسون رابرت ، میشل ماریان ، مترجم: ثنایی باقر ، زمینه مشاوره و راهنمایی. آخرین چاپ
- ۱۰) گیبسون رابرت ، میشل ماریان ، مترجم: ثنایی باقر ، مبانی مشاوره و راهنمایی. آخرین چاپ.
- ۱۱) شرتزر واستون ، مترجم: شریعتمداری علی ، اصول راهنمایی . آخرین چاپ

12-Nelson -Jones R. Introduction to counselling skills: texts and activities. 4th edition.2012.

13-Frank A. Nugent , Karyn D. Jones. Introduction to the Profession of Counseling . last Edition.

14-Gwen Marram Van Sarvellen. Communication skills for the health care professional: concepts, practice, and evidence. Last edition

16-Alison Pilnick, Jon Hindmarsh, Virginia Teas Gill .Communication in Healthcare Settings: Policy, 17-Participation and New Technologies. Last edition

18-Ruth Johnson , Wendy Taylor .Skills for Midwifery Practice, Last Edition

### شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- حضور فعال در کلاس
- مشاهده توسط استاد و تکمیل فهرست و ارزیابی دانشجو.
- چگونگی انجام تکالیف محوله - شرکت در امتحان نیم ترم ، پایان ترم





کد درس: ۱۰

نام درس: اصول و فنون مشاوره در مامایی (۲)

پیش نیاز یا همزمان: نظریه های مشاوره کد ۰۸- اصول و فنون مشاوره (۱) - کد ۰۹

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

کسب مهارت‌های مشاوره و تشخیص چگونگی کاربرد اصول و تکنیک های مصاحبه با مراجع و تغییر رفتار در مراجع در ارائه خدمات مشاوره مامایی

شرح درس:

فراگیر با نقش ماما در مشاوره و راهنمایی افراد خانواده و بکارگیری اصول و تکنیک‌های مشاوره در زمینه های مختلف آموزش مسائل بهداشتی، ژنتیکی و مسائل جنسی آشنا می گردد.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی)

نظری:

الف: مهارت‌های اصول و تکنیک‌های رایج مشاوره در مامایی:

- در خانواده و در حضور همسر

- مهارت‌های مشاوره ای مدیریت بحران و تروما در زنان و مامایی

- مهارت‌های حل مساله در خدمات زنان و مامایی

- آشنایی با تکنیک‌های تغییر رفتار ، هیجان و شناخت در خدمات مامایی

- سایر تکنیک های نوین با تشخیص استاد

ب- آشنایی با رویکردهای مشاوره گروهی در خدمات مامایی:

- مشاوره مامایی بصورت گروهی در شرایط خاص (فرزندآوری بارداری پرخطر ، درسوگ و بحران هان های مامایی، رفتارهای پرخطر

- مشاوره مامایی بصورت گروهی دوره های مختلف زندگی زنان :نوجوانی ، بارداری پس از زایمان ، شیردهی منوپوز

عملی:

-تشخیص چگونگی کاربرد اصول و تکنیک های مصاحبه آموخته شده بر اساس سرفصل درس نظری در ارائه خدمات مشاوره مامایی

- تمرین مشاوره مامایی در حضور خانواده بصورت ایفای نقش

- تمرین نحوه مواجهه ماما با مادر سوگوار و در شریط بحران بصورت ایفای نقش

- تمرین حل مساله در خدمات زنان و مامایی

- تمرین با تکنیک‌های تغییر رفتار ، هیجان و شناخت در خدمات مامایی

منابع اصلی درس:

۱-راب ویلسون ، رنا برنج ، مترجم: زهره خسروی ، سمیه رضایی. درمان رفتاری شناختی. آخرین چاپ.

۲- دیوید بی روزنگرن. مترجم: شیما تمنایی ، بهروز بیرشک. مهارتهای مصاحبه انگیزشی. آخرین چاپ.

۳- فیل ریچ. مترجم: بدری سادات بهرامی ، هورا رهبری. مشاوره سوگ. آخرین چاپ.

4- Nelson -Jones R. Introduction to counselling skills: texts and activities. 4th edition. 2012.

5- Frank A. Nugent , Karyn D. Jones. Introduction to the Profession of Counseling . last Edition.

6- Ruth Johnson , Wendy Taylor .Skills for Midwifery Practice, Last Edition ,

7--Philippa Sully Joan Dallas. Essential Communication Skills for Nursing and Midwifery

8-Gwen M, Van S. Communication skills for the health care professional. Last edition

9- Garrelty, McAuliffe. Culturally Alert counseling, A comprehensive introduction. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

-حضور فعال در کلاس

- چگونگی انجام تکالیف محوله

- شرکت در امتحان نیم ترم ، پایان ترم



نام درس: مدیریت و برنامه ریزی در خدمات مامایی

کد درس: ۱۱



پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی فراگیران با اصول ، مفاهیم و روش های مهم مدیریت ، برنامه ریزی در خدمات مامایی  
شرح درس: فراگیران قادرند با کاربرد اصول مدیریت از منابع و ابزارها و افراد در یک محیط کاری ، استفاده بهینه نمایند. و نسبت به ارتقاء کیفیت مستمر (CQI) به عنوان شرط اصلی تضمین موفقیت یک سیستم آگاهی می یابند.

رئوس مطالب: (نظری ۱۷ ساعت)

- اصول کلی و مفاهیم اصلی مدیریت و رهبری
- شناخت اجزاء سازمان و رفتارهای درون و بیرون آن
- درونداد ها ، فرآیندها و برونادهای سازمان
- اصول کلی و مفاهیم برنامه ریزی و انواع آن ، (استراتژیک ، عملیات و ...)
- تحلیل وضعیت (Situation Analysis)
- اصول کلی Total quality Management مدیریت جامع کیفیت
- روش Focused PDCA برای برخورد با مشکلات
- مفاهیم و راهکارهای توسعه
- استراتژی های برنامه ریزی برای آموزش و مشاوره مامایی
- ارزیابی و تعیین نیازها
- ارزیابی اجمالی برنامه های بهداشت مادر و کودک و تحلیل اقتصادی آن

منابع اصلی درس:

- ۱- آصف زاده سعید ، رضایور عزیز ، برنامه ریزی بهداشت و درمان ، آخرین چاپ
- ۲- آصف زاده سعید ، رضایور عزیز ، مدیریت بهداشت و درمان ، آخرین چاپ
- ۳- کونتز هارولد ، ترجمه چمران محمد هادی ، اصول مدیریت ، آخرین چاپ

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- حضور فعال در کلاس
- چگونگی انجام تکالیف محوله
- ارایه یک تحلیل از برنامه های در حال اجرای بهداشت و درمان (بهداشت مادر و کودک و ...)
- شرکت در امتحان نیم ترم ، پایان ترم



نام درس: مشاوره و آموزش در بارداری و زایمان طبیعی و پس از زایمان کد درس: ۱۲  
 پیش نیاز یا همزمان: نظریه های مشاوره کد ۰۸، اصول و فنون مشاوره در مامایی ۱ و ۲ کدهای ۰۹ و ۱۰  
 تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی)  
 نوع واحد: نظری - کارآموزی



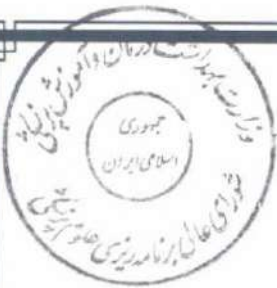
#### هدف کلی درس:

- مشاوره قبل از بارداری، آمادگی های قبل از زایمان آشنایی با زایمان فیزیولوژیک
- توانایی مشاوره و آموزش والدین و آماده سازی آنان جهت زایمان فیزیولوژیک

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۵۱ ساعت کارآموزی)

#### الف - نظری:

- مشاوره و آموزش زنان باردار در حیطه های:
  - تغییرات و سازگارهای بدن در دوران بارداری
  - آشنایی با تغییرات پاسخ های جنسی در بارداری
  - رشد و نمو جنین
  - مراقبت های دوران بارداری
  - اهداف و خصوصیات کلاس های آمادگی برای زایمان
  - برنامه ریزی برای زایمان
  - نورواندوکرینولوژی در بارداری و درک درد و تئوری های آن
  - اصول آموزش به بزرگسالان و سبک های یادگیری
  - وضعیت های مختلف لیبر و زایمان و اختلالات آن
  - روش های دارویی و غیر دارویی کاهش درد زایمان
  - نقش همراه
  - آمادگی برای والد شدن
- اصول بیمارستان های دوستدار مادر
- مراقبت ها و توانبخشی پس از زایمان (مادر و نوزاد)
  - معاینات پس از زایمان
  - تغذیه و بهداشت مادر پس از زایمان
  - شیردهی، مزایا، روش (مهارت مشاهده، آموزش شیردهی - attachmet, latching) و پوزیشن ها) مشکلات شایع (ماستیت، شقاق نیپیل، آبه و ...)
  - ماساژ نوزاد
  - تغذیه انحصاری تا ۶ ماه پس از زایمان
- مامایی مبتنی بر شواهد و مشاوره حین و پس از زایمان



## ب- کارآموزی:

- برگزاری و اداره کلاس های آمادگی برای زایمان و بعد از زایمان طبق پروتوکل وزارت بهداشت
- مشاوره با زوجین در مورد انتخاب نوع زایمان
- انجام آموزش های لیبر (تکنیک های آرام سازی ذهنی، عضلانی، تکنیک های تنفسی و...) جهت زایمان فیزیولوژیک
- اداره زایمان فیزیولوژیک و مراحل پس از زایمان
- آموزش و مشاوره با مادر (خانواده) در مورد بهداشت و تغذیه مادر پس از زایمان، مراقبت از نوزاد، تنظیم خانواده، شیردهی، مزایا، روش (مهارت مشاهده، آموزش شیردهی attachment, latching و پوزیشن ها مشکلات شایع (ماستیت، شقاق نیپیل، آبه و ...)
- آموزش و مشاوره با مادر (خانواده) در خصوص تغذیه انحصاری تا ۶ ماه پس از زایمان
- برگزاری کارگاه های تکنیک های تنفس و تن آرامی در بارداری و زایمان، اصلاح وضعیت در بارداری و تمرینات عضلانی-اسکلتی در بارداری و پس از زایمان، کاربرد ماساژدرمانی در بارداری و زایمان و کاربرد طب فشاری در بارداری و زایمان در این واحد درسی الزامی است.

## منابع اصلی درس:

- 1- Murray, Christine E, Murray, Thomas L Jr Solutio. Focused Premarital Counseling: Helping Couples Build A Vision For The Marriagejournal Of Marital And Family Therapy, Last Edition
- 2- Arnold Elizabeth, Underman Boggs Kathleen. Interpersonal relationships: professional communication skills. Saunders-Elsevier. Last Edition
- 3- Counseling for HIV/STI prevention and promotion of sexual and reproductive health: a guide for front-line providers (WHO/PAHO 2005)
- 4- Source Sangiva, Arlington Virginia. HIV voluntary counseling and testing: A Reference Guide for Counselors and Trainers – last Edition
- 5- Servellen Gwen Van .Communication Skills for the Health Care Professional. Concepts and Techniques, Last edition.
- 6- Right Norman. How to counsel a couple in six sessions. Last Edition
- 7- Chims Denis M, High risk pregnancy. Sounders. Last edition
- 8- Orshan SA. Maternity, Newborn & Womans Halth nursing. Last edition
- 9- Henderson C, Macdonald S, Mayes midwifery Last edition
- 10- Mckiney ES, James SR, Murray SS, Ashwill JW, Study guide for maternal-child nursing ,Last edition
- 11- Park JE, Park K. Text Book Preventive AND social medicine. Last edition
- 12- Benjamin James Sadock M.D; Virginia Alcott sadock. MP :Kaplan and sadocks Synopsis of psychiatry, Behavioral science. Clinical psychiatry 10th Ed, USA: Williams and wilkins, Last edition

- 13- Turnpenny PD, Ellard S. Emery's Elements of Medical Genetics . Churchill Livingstone .Last edition
- 14- Gary Cunningham. Williams Obstetrics.Newyork: Mc GrowHill; Last edition Professional's Handbook. Last edition
- 15- Holey E, Cook E Complementany and alternative therapies.. Spring house, Last edition
- 16- Loeser **J D**, **Bonica** John J.. Bonica's management of pain Lippincott Williams & Wilkins. Last edition
- 17- Simkin P, Ancheta R.The labor progress handbook. Black well Science.Last edition.
- ۱۸- لین لانگ، مارک یانگ. مترجمین: نظری، اسدی، ناموران، صاحبدل. مشاوره و درمان مسایل زن وشوهری. آخرین چاپ
- ۱۹- وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، اصول تشکیل خانواده و مسائل زناشویی برای آموزش قبل از ازدواج. آخرین دستورالعمل ها و انتشارات وزارت بهداشت و درمان در خصوص مشاوره پیش از ازدواج
- ۲۰- کیانوش زهرا کار ، فروغ جعفری. مشاوره خانواده (مفاهیم ، تاریخچه ، فرایند و نظریه ها). آخرین چاپ.
- ۲۱- شراد میلر ، فیلیس میلر ، الام و نانالی ، دانیل ب. واکمن. مترجم: فرشاد بهاری. آموزش مهارتهای ارتباط زناشویی. آخرین چاپ.
- ۲۲- راهنمای آموزش کلاس آمادگی برای زایمان- وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، اداره سلامت مادران
- ۲۳- یربی مارگارت. ترجمه: داودآبادی فراهانی م ، سید زاده اقدام. رویکردی نوین به درد زایمان چاپ اول. اراک: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اراک؛ آخرین چاپ
- ۲۴- عموشاهی علی ، زایمان طبیعی بدون درد ، آخرین چاپ

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- بر اساس تکالیف محوله

- شرکت در امتحان میان ترم و پایان ترم



نام درس: مشاوره خانواده فرزندآوری و باروری سالم

کد درس: ۱۳

پیش نیاز یا همزمان: نظریه های مشاوره کد ۰۸ ، اصول و فنون مشاوره در مامایی ۱ و ۲ کدهای ۰۹ و ۱۰

تعداد واحد: ۲ واحد ( ۱ واحد نظری ، ۰/۵ واحد عملی - ۰/۵ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری- عملی- کارآموزی

هدف کلی درس: آشنایی با مشاوره خانواده برای باروری سالم و جمعیت یویا

شرح درس: فراگیران ضمن آشنایی با سیاست های کلی درباره جمعیت در کشور ، اصول و مهارت های لازم برای انجام

مشاوره فرزند آوری و همچنین روشهای پیشگیری از بارداری و را به ویژه در شرایط خاص فرا می گیرند.

رئوس مطالب: ( ۱۷ ساعت نظری- ۱۷ ساعت عملی - ۲۶ ساعت کارآموزی)

الف) نظری:

- خانواده و انواع خانواده
- ضرورت و اهمیت مشاوره قبل از ازدواج
- اسلام و مشاوره قبل از ازدواج
- آزمایشات لازم قبل از ازدواج
- آمادگی زوجین برای پذیرش نقش همسری
- آشنایی با مشاوره مامایی قبل از ازدواج برای افراد پرخطر (سنین بالا ، پایین ، بیماریهای خاص و ...) و موارد ارجاع
- غربالگری و پیگیری موارد و ارائه راهنمایی های لازم برای زنان پرخطر که قصد بارداری دارند (بیماری ، مصرف دارو، سابقه ضعیف بارداری ، خشونت خانگی ...)
- آشنایی با ملاکهای ازدواج سالم در حیطه سلامت باروری
- آمادگی زوجین برای مرحله والدینی
- رشد روانی ، اجتماعی و فرهنگی زوج
- آموزش در خصوص اهمیت فعالیت جنسی سالم در زندگی فردی ، خانوادگی و اجتماعی
- مفاهیم اولیه در تمایلات روانی- اجتماعی و پاسخ های جنسی در زنان و مردان (جنسیت ، هویت جنسی ، نقش جنسی و گرایش جنسی)
- عوامل روانی ، اجتماعی و فرهنگی موثر در عملکرد جنسی
- آشنایی با نقش رابطه زوجین در عملکرد جنسی
- آشنایی با مدل Multiple disciplinary در مسائل جنسی و ارجاع صحیح بیمار به متخصص مربوطه
- آشنایی با مراحل رشد جنسی در طول زندگی- رشد روانی و جنسی، نقش خانواده و محیط بر روی آن
- مروری بر تحولات جمعیت در جهان ، چالش ها و مسائل انتقال جمعیتی ، سیاست های تشویقی افزایش جمعیت در کشورهای مختلف ، تبیین سیاست های کلی جمعیتی در ایران ، دستورالعمل جدید تنظیم خانواده



- مروری بر روش های پیشگیری از بارداری و آشنایی با روش های نوین پیشگیری از بارداری در دنیا
- انواع رویکردها و الگوهای مشاوره ای در فرزندآوری شامل مصاحبه انگیزشی ، GATHER ، REDI ، BCS+ ، ...
- معیارهای قابل انتخاب طبی برای روش های پیشگیری از بارداری Medical eligibility criteria for contraceptive (use )

- مشاوره پیشگیری از بارداری در بیماری ها (قلبی ، دیابت ، آسم ، کلیوی ، اتوایمیون ، اچ آی وی/ایدز ، ...)
- مراقبتها و مشاوره پیش از لقاح
- مشاوره ژنتیک پیش از بارداری
- مشاوره یائسگی در حیطه مامایی

#### (ب) عملی

- استفاده از رویکردها و الگوهای مشاوره ای بصورت اجرای آموزش نمونه در کلاس با حضور همکلاسان و بحث و نقد، مشاهده نحوه آموزش مدرسان در کلاس های رسمی و بحث و نقد
- Role playing در مباحث مختلف مشاوره تحت نظر استاد در موضوعات ذیل:
- مشاوره پیش از ازدواج در حیطه خدمات مامایی و آشنایی با غربالگری های سلامت باروری
- مشاوره قبل از بارداری
- مشاوره بهداشت جنسی
- مشاوره بلوغ دختران در حیطه مامایی با تاکید بر روانشناسی رشد
- مشاوره مامایی یائسگی و سالمندی

#### (ج) کارآموزی

- شرکت در جلسات مشاوره پیش از ازدواج در مراکز جامع سلامت و مشاوره پیش از ازدواج (۶ ساعت)
- شرکت مشاوره فرزند آوری در موارد بیماری ها در مراکز بهداشتی و درمانی بر اساس الگوهای معرفی شده در کلاس زیر نظر استاد مربوطه (حداقل ۲ مورد برای هر دانشجو) (۸ ساعت)
- شرکت در مشاوره باروری سالم و پیشگیری از بارداری برای موارد خاص در مراکز بهداشتی و درمانی ، برگزاری ۱ (ژورنال کلاب با موضوع مشاوره تنظیم خانواده) (۷ ساعت)
- شرکت در مشاوره بهداشت جنسی در کلینیک های سلامت یا مراکز بهداشتی و درمانی (۷ ساعت)
- شرکت در مشاوره یائسگی در درمانگاه های منوبوز - مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی و تکمیل فرم های ارزیابی سلامت سالمندی - مراکز نگهداری سالمندی (۶ ساعت)

#### منابع اصلی درس:

- 1- John P wincze, Enhancing sexuality a problem solving approach to trating disfunction. oxford university press. Last edition .
2. Gask Linda, lester Helen, keveler Robert. Primary care mental health. the royal collegue of psychiatry.



3. Gelder Michael , Cowen Philip, Paul Harrison. Shorter Oxford Textbook of Psychiatry  
Oxford University Press, Last edition

4-Sadok BJ, Sadok AV, Kaplan & Sadoks synopsis of psychiatry behavioral sciences. clinical  
psychiatry. Last edition

5- Bornstein PH, Bornstein MT Marital Therapy: A Behavioral-Communications Approach.  
**Allyn & Bacon.** Last edition

6-Howton K.Salkovskis PM, Kirk J,Clark DM,Cognitive behavior therapy for psychiatric  
problems a practical guide, Oxford Medical Publications . Last edition .

7-Singer C. Weiner WJ. Sexual Dysfunction a neuro-medical approach. Armonk: Futura.  
Publishing Company, Last edition.

8-Master & Janson .human Sexuality: Psychosocial Perpective, Last edition

9- Nusbaum Margaret , Rosenfel Jo Ann .Sexual Health Across the life cycle: A practical guide  
for clinicians. , Last edition

۱۰-محمد اسلامی و همکاران ، دستورالعمل روش های پیشگیری از بارداری در جمهوری اسلامی ایران. انتشارات دفتر  
سلامت جمعیت، خانواده و مدارس وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.آخرین چاپ

۱۱-خزعلی ، کبری و همکاران. جمعیت ایران افزایش یا کاهش؟، معاونت برنامه ریزی و تدوین سیاست شورای فرهنگی  
اجتماعی زنان و خانواده شورای عالی انقلاب فرهنگی ، تهران ، ۱۳۹۳.

۱۲-کانینگهام و همکاران. بارداری و زایمان ویلیامز. فصل تنظیم خانواده. آخرین چاپ

۱۳-اسپیروف ، هورمون شناسی بالینی آندوکرینولوژی ناباروری. فصل تنظیم خانواده. آخرین چاپ

۱۴-از سایت UpToDate و ژورنال های تنظیم خانواده با نظر استاد

15-WHO Medical Eligibility, Criteria for Contraceptive Use (with 2008 update)Family

Planning: A Global Handbook for Providers 2011 (USAID/JHSPH/WHO)

16-U.S. Selected Practice Recommendations for Contraceptive Use, 2013

17-Adapted from the World Health Organization Selected Practice Recommendations for  
Contraceptive Use, 2nd Edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- حضور فعال دانشجو در کلاس

تکالیف محوله

شرکت در امتحان ها (تکوینی و پایان ترم)



نام درس: روانپزشکی کاربردی در مامایی

کد درس: ۱۴

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری- ۱ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری- کارآموزی

هدف کلی درس:

- شناخت و نحوه شناسایی و ارجاع اختلالات روانپزشکی شایع در مامایی (مانند: PMS، اختلال افسردگی در حاملگی و پس از زایمان و شیردهی، اختلال روانپریشی پس زایمان، اختلالات هذیانی خصوصا هذیانهای خیانت همسر)

شرح درس: فراگیران با اختلالات شایع روانپزشکی در مامایی آشنا شده و مهارت لازم را برای شناسایی و ارجاع به موقع مراجعین را کسب خواهند کرد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۵۱ ساعت کارآموزی):

الف - نظری:



- جنبه های روانشناختی زن در بارداری، بعد زایمان، شیردهی و یائسگی
- علامت شناسی و شرح حال گیری در موارد روانپزشکی در مامایی
- آشنایی با اختلالات روانی و درمانهای مربوطه در بارداری و پس از زایمان
- جنبه های روانشناختی دیسنوره، درد لگنی و PMS
- استفراغ مفرط بارداری، حاملگی کاذب
- مصرف داروهای روانگردان در بارداری شناسایی و ارجاع موارد فوق
- جنبه های روانی سقط جنین؛ خودبخودی، القایی، سقط مکرر
- نحوه بررسی و ارجاع مراجعین با افکار خودکشی
- آموزش پیشگیری از بحران های روانی مربوط به مامایی به فرد و اجتماع (مانند سوگ پری ناتال، افسردگی بعد از زایمان)

ب - کارآموزی

شرکت در جلسات مشاوره و کلینیک های بررسی و اداره بحران های ذکر شده فوق الذکر (در مراکز مشاوره - کلینیک های تخصصی روانپزشکی و بخش اعصاب و روان در بیمارستانهای عمومی - بیمارستانهای تخصصی روان پزشکی)

منابع اصلی درس:

1. Gelder Michael G, López-Ibor Juan J., Andreasen Nancy A "New Oxford Textbook of Psychiatry" Oxford University Press, USA Last edition
2. Sadock Benjamin James; sadock Virginia Alcott. Kaplan and sadocks Synapsis of psychiatry, Behavioral science. Clinical psychiatry, USA: Williams and wilkins, Last edition Chapter 27: Psychiatry and Reproductive Medicine

3. Sadock Benjamin James; sadock Virginia Alcott. Kaplan and sadocks Synapsis of psychiatry, Behavioral science. Clinical psychiatry, USA: Williams and wilkins, Last edition Chapter 5: Examination and Diagnosis of the Psychiatric Patient.

۴- خزعلی مهدی، مرتاضیان میثم، نجاران بوالفضل ، درسنامه روانپزشکی :آخرین چاپ

شیوه ارزشیابی دانشجویی:

- حضور فعال در کلاس
- چگونگی انجام تکالیف محوله
- شرکت در امتحان نیم ترم ، پایان ترم





نام درس: مشاوره در بحرانهای زنان و مامایی

کد درس: ۱۵

پیش نیاز یا همزمان: نظریه های مشاوره کد ۰۸ ، اصول و فنون مشاوره در مامایی ۱ و ۲ کدهای ۰۹ و ۱۰

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی



هدف کلی درس:

آشنایی با اصول راهنمایی در پیشگیری از مشکلات شایع در سنین باروری  
- اصول برخورد با مددجو در مشکلات شایع سنین باروری شناسایی مراجع و ارجاع صحیح  
شرح درس: فراگیران با اصول راهنمایی مددجو به منظور پیشگیری از مشکلات شایع سنین باروری و بی آمدهای آن آشنا شده ، دانش و مهارت لازم برای شناسایی عوارض جسمی و روانی ناشی از مشکلات مذکور و ارجاع به موقع مراجع را کسب می نمایند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری - ۵۱ ساعت کارآموزی)

الف: نظری:

- تعریف بحران مروری برمشاوره در بحرانهای مامای در دوره های مختلف زندگی (۲ ساعت)
- مشاوره مدیریت مبتلایان به بیماریهای مقاربتی (ایدز-کلامدیا سیفلیس ، ایدز ، سیفلیس گنوره) (۴ ساعت)
- ارزیابی و اخذ شرح حال در مشکلات جنسی (۴ ساعت)
- شناسایی و ارجاع مشکلات و اختلالات عملکرد جنسی در زنان و مردان ،
- شناسایی و ارجاع اختلالات عملکرد جنسی ناشی از دارو و مسایل طبی ، انحرافات جنسی ، دیسفورمای جنسی
- آشنایی با مفاهیم abuse ، خشونت و تجاوز جنسی و اقدامات ضروری در حیطه خدمات مامایی (۴ ساعت)
- مشاوره در بارداری پرخطر (۲ ساعت): فشارخون بارداری - مشکلات داخلی جراحی
- مشاوره نازایی افراد تحت درمان آماده سازی برای درمان (۲ ساعت)
- مشاوره در سرطانهای زنان ( سرویکس ، رحم ، پستان) (۲ ساعت)
- مشاوره در موارد از دست دادن جنین و نوزاد (۳ ساعت)
- مشخصات سوگ طبیعی در فقدان پری ناتال
- سوگ حل و فصل نشده در فقدان پری ناتال
- آشنایی با تئوریهای دل بستگی ، فقدان و سوگ پریناتال
- آشنایی با فرایند سوگ طبیعی و غیر طبیعی
- آشنایی با فرایند سوگ در والدین با تجربه فقدان جنینی و نوزادی
- تجزیه و تحلیل عوامل اجتماعی و فردی تشدید کننده سوگ پری ناتال در زنان و مردان ایرانی
- مروری بر عوامل تسریع کننده فرایند طبیعی سوگ پری ناتال
- آشنایی با پروتکل مراقبتی از مادران با تجربه فقدان
- مشاوره مامایی در بارداری ناخواسته به منظور پیشگیری از سقط عمدی (۲ ساعت)
- مشاوره مامایی در گروههای سنی خاص (یاثسگی ، کهنسالی ، نوجوانی) (۴ ساعت)

- مشاوره در حیطه مامایی جهت گروه‌های آسیب پذیر در زمان بحران: زنان زندانی ، خیابانی و معتاد ، معلول و عقب افتاده ذهنی ، پناهنده زلزله زده ، جنگ زده (۴ ساعت)



#### ب- کارآموزی:

- مراکز خدماتی و حمایتی به زنان آسیب پذیر وابسته بهزیستی و شهرداری
- مدارس
- مراکز نازایی، کلینیک ها و درمانگاه زنان، مراکز مشاوره رفتارهای پرخطر، کلینک های سالمندان و خانه سالمندان )

#### منابع اصلی درس:

1. Scoot James R. Danforths obstetrics and gynecology. Philadelphia: Lww,
2. Last edition
3. Jonathan s. Berek Novaks gynecology, Philadelphia: Lww. Last edition .-
4. James David k. High risk Pregnancy Management options,- London: W.B. Saunders,. Last edition
5. Sadock Virginia Alcott ,Ruiz Pedro " Kaplan and Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry" Lippincott Williams & Wilkins; Last edition
6. Gelder Michael G, López-Ibor Juan J., ndreasen Nancy A "New Oxford Textbook of Psychiatry" Oxford University Press, USA . Last dition

۷- بررسی های مقالات معتبر و به روز مانند : BMJ AMJ, و....

۸- سایر منابع معرفی شده توسط استاد مربوطه

#### شیوه ارزشیابی دانشجویی:

- ارزشیابی تکوینی بر اساس:
- OSFE(Objective Structured Field Examination)
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment
- انجام تکالیف محوله - شرکت در امتحان پایان ترم



پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

شناخت مفاهیم، روشها و اصول آموزش و کاربرد آنها در آموزش به مراجعین  
شرح درس:

انواع روشها و الگوهای آموزشی در سیستم بهداشتی را تشریح و با یکدیگر مقایسه نموده ، علل نیاز ، انتخاب و کاربرد روشهای جدید را با توجه به اهداف آموزشی بیان نماید و با هماهنگی استاد مهارت لازم را بکار گیرد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری):

بخش اول : آشنائی با طراحی آموزشی در حوزه مشاوره مامائی

تعریف یادگیری و حیطه های سه گانه یادگیری (حیطه شناختی ، عاطفی ، روان حرکتی) ،

انتخاب و تدوین محتوای آموزشی برای دانشجویان و مراجعین کلینیک های مشاوره مامائی

الگوهای آموزشی ( الگوی عمومی تدریس ، الگوی پیش سازمان دهنده ، الگوی حل مسئله

روش ها و شیوه های آموزشی ( فردی ، گروهی ، آموزش به جوامع ، روش های مشارکتی مثل پرسش و پاسخ و بحث گروهی )

عوامل موثر بر انتخاب روش های آموزشی مناسب در حیطه های ارئه خدمات به مادران و کودکان

ارزشیابی ( تشخیصی ، تکوینی ، تراکمی )

انواع سوالات ارزشیابی ( تشریحی ، تستی ، جور چین... ) ، ضریب سختی و دشواری در برنامه های آموزشی مامائی

تدوین طرح درس مربوط به یک مسئله آموزشی در مشاوره مامائی ( در ارائه کار عملی )

بخش دوم : آموزش، ارتباط، برنامه ریزی مشکلات در حوزه مامائی

الف : آموزش در سیستم های خدمات مامائی

تعریف آموزش سلامت

اهداف آموزش سلامت مادران

انواع رویکرد ها در آموزش سلامت به مادران ( رویکرد پزشکی ، رویکرد تغییر رفتار ، رویکرد مراجع محور ، رویکرد

نظارتی ، رویکرد تغییر اجتماعی

نیاز سنجی در مشکلات مادران و کودکان آسیب پذیر شامل :

تعریف نیاز سنجی

تعیین فرایند نیاز سنجی در مشکلات مامائی و کودکان (شناسایی نیازها و تحلیل موقعیت ، تجزیه و تحلیل نیازها ، -

ارزیابی مهارت فراگیران و تجزیه و تحلیل شکاف بین رفتار مطلوب و رفتار واقعی )

انواع نیاز ها ( نیاز های هنجاری ، نیاز های محسوس ، نیاز های بیان شده ، نیاز های تطبیقی ) .

تحلیل مخاطبان (مادران باردار و کودکان)

شناسایی نیازهای آموزش سلامت (اطلاعات و داده های اپیدمیولوژیکی ، اطلاعات و داده های مربوط به سبک زندگی ، شاخصهای اجتماعی و محیطی ، دیدگاههای تخصصی و غیر تخصصی  
سنجش نیازهای آموزش سلامت (چه نوع نیازی وجود دارد؟ چه کسی تعیین میکند که یک نیاز وجود دارد؟ ، زمینه ها  
برای تصمیم گیری در مورد وجود نیاز کدامند؟

جمع آوری اطلاعات برای تعیین نیازها در آموزش سلامت (شناسایی و درک مشکل ، نقش رفتار ، چه کسانی می  
توانند مشکل را حل کنند ، چه نوع کمکی مورد نیاز است ، شناسایی و دسترسی به منابع ، الویت بندی نیازها

### ب: ارتباط در ارائه خدمات مامائی

عناصر ارتباط و ویژگی های یک ارتباط خوب

اشنائی با انواع نشریات در انتقال پیام های بهداشتی (پوستر لیف لت ، پمفلت.....)

اشنائی با وسائل ارتباط جمعی در انتقال پیام بهداشتی

مراحل ارتباط در یک ارتباط بهداشتی

روش های اندازه گیری نگرش و رفتار در یک ارتباط بهداشتی

### ج: برنامه ریزی آموزشی در خدمات مامائی

به دست آوردن اطلاعات درباره خصوصیات جمعیت مادران باردار و غیر باردار

تعیین و تعریف مسایل و مشکلات و نیازهای بهداشتی مادران

تعیین عواملی که در پیشرفت و یا عدم پیشرفت برنامه مؤثر خواهند بود

مشخص نمودن برنامه های موجود و سازمانهایی که در این زمینه فعالیت میکنند.

تشخیص و تعیین کلیه منابع و امکانات موجود در منطقه برای ارائه خدمات به مادران

تعیین و شناسایی گروههای هدف

اخذ تصمیم در مورد مدت برنامه

تعیین اولویتها

تعیین هدف کلی و اهداف ویژه ، اهداف رفتاری و نقش اهداف و حیطه های مختلف اهداف آموزشی

انتخاب بهترین راهکار برای رسیدن به اهداف (مشاوره ، کارگروهی ، جلسات آموزشی ، استفاده از رسانه های جمعی ،

نمایشگاه ها و سمینارها ، تدوین قوانین و اجرای سیاست ها ، آموزش چهره به چهره

برنامه ریزی برای ارزشیابی و انتشار نتایج برنامه های سلامت مادران

اجرای برنامه

ارزشیابی برنامه ( فرایند، اثر، نتیجه )

### بخش سوم : مدل ها و الگوهای مهم در آموزش خدمات حوزه مامائی

اشنائی با انواع مدل های تغییر رفتار

مدل اعتقاد بهداشتی

مدل قصد رفتار

مدل الگوی مراحل تغییر



1. J Park, K Park. Park's textbook of prevention and social medicine. Last edition
2. Barbara K. Rimer K, Glanz K. Viswanath Health Behavior and Health Education: Theory, Research, and Practice. Jossey-Bass-Last edition
3. James T. James F G. McKenzie R R. Cumming CB Principles and Foundations of Health Promotion & Education. Last edition.
4. Butler T. Principles of health education and health promotion. Last edition
5. jedith A Graef, John P Elder, Elizabeth Mills Booth Communication for health and behaviour change, Last edition

۶- حیدر نیا علیرضا ، مباحثی در فرآیند آموزش بهداشت ، آخرین چاپ

۷- صفاری محسن ، شجاعی زاده داوود ، اصول و مبانی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت ، آخرین چاپ

۸- حاتمی حسین و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی ، جلد اول . آخرین چاپ

۹- چاراندال راماند. مترجم: احدیان محمد تکنولوژی آموزشی آخرین چاپ

۱۰- فردانش هاشم ، مبانی نظری تکنولوژی آموزشی ، آخرین چاپ

۱۱- محسنیان راد مهدی. ارتباط شناسی. آخرین چاپ

۱۲- ساروخانی باقر. جامعه شناسی ارتباطات آخرین چاپ

۱۳- سیف علی اکبر اندازه گیری و سنجش و ارزشیابی آموزشی آخرین چاپ

۱۴- اصول برنامه ریزی بهداشتی/ اندرو گرین؛ مترجمین فرید عبادی فرد آذر ، اعظم مقتدری ، گیتی بانو بیضانی آخرین

چاپ



#### شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- حضور فعال در کلاس
- شرکت در امتحان میان ترم
- شرکت در امتحان پایان ترم
- تدریس در یک کلاس با نظر استاد
- تهیه آزمون برای تدریس انجام شده و تجزیه و تحلیل آنها با استفاده از اصول و ارزشیابی (تعیین قدرت تشخیص ، شاخص دشواری ، اعتبار و غیره)

هدف از این درس ، آشنایی دانشجو با نحوه انجام یک تحقیق در حیطه مشاوره های در حوزه های مامایی است . دانشجو در طول انجام پایان نامه با موارد زیر آشنا خواهد شد: طراحی و مدیریت تحقیق ، جستجوی هدفمند در منابع علمی ، تفکر منطقی ، بکارگیری یک روش مشاوره و اجرای یک مداخله مشاوره ای در حیطه مامایی و سلامت باروری ، استفاده از یک روش مناسب جهت جمع آوری و تحلیل داده ها ، نگارش و ارائه پایان نامه.

#### شرح درس و رئوس مطالب:

بر مبنای آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشدناپیوسته مصوبه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی کشور ، دانشجو موظف است تحت نظر استاد یا اساتید راهنما یک موضوع تحقیقاتی در زمینه مشاوره در مامایی را انتخاب و واحد پایان نامه را به شرح زیر انجام دهد:

۱- انتخاب موضوع پایان نامه و نگارش طرح مقدماتی تحقیق (پروپوزال)

۲- تصویب طرح مقدماتی تحقیق در مراجع مربوطه

۳- اجرای پایان نامه

۴- نگارش پایان نامه و برگزاری جلسه دفاع

#### شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف:

ارزشیابی از طریق کمیته داوران مطابق با آئین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشدناپیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی انجام خواهد گرفت.



پیش نیاز یا همزمان: نظریه های مشاوره کد ۰۸، اصول و فنون مشاوره در مامایی ۱ و ۲ کدهای ۰۹ و ۱۰- مشاوره خانواده فرزندآوری و باروری سالم کد ۱۳  
تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری- ۰/۵ کارآموزی)  
نوع واحد: نظری- کارآموزی

### هدف کلی درس:

آشنایی و شناخت اصول و مبانی مشاوره مامایی در حیطه بررسی سلامت و ارزیابی و غربالگری های ضروری و موضوعات مربوط به سلامت زوج حیطه های مختلف باروری در قبل، حین و پس ازدواج، شناسایی و ارجاع موارد خاص به متخصصین همچنین فراگیران ضمن آشنایی با اصول بیماریابی (بیماریهای ژنتیکی) در جامعه، اصول انجام مشاوره ژنتیکی و آموزش به والدین در مورد حاملگی های بعدی و احتمال خطر در داشتن یک فرزند معلول را می آموزند و با کاربرد علمی و عملی از آثار و علائم بالینی و آزمایشگاهی در زمینه ژنتیکی و روشهای تشخیص پیش از تولد در رابطه با ارائه خدمات بالینی مامایی آشنا می شوند.

### شرح درس:

در جهت حفظ، تامین و ارتقای سلامت خانواده فراگیران قادر خواهند شد مهارت های لازم را در زمینه مشاوره مامایی در حیطه های سلامت باروری، حین و پس از ازدواج کسب نمایند و موارد خاص را شناسایی و به متخصصین مربوطه ارجاع دهند. همچنین فراگیران ضمن مرور اصول مشاوره ژنتیک و روشهای تشخیص پیش از تولد، آموزش به والدین و یا انجام مشاوره مامای در مورد حاملگی های بعدی و احتمال خطر در داشتن یک فرزند بیمار خواهد بود.

### رئوس مطالب: نظری (۲۶ ساعت) - کارآموزی (۲۶ ساعت)

#### الف- نظری:

مشاوره مامایی قبل و حین ازدواج ضرورت و اهمیت مشاوره قبل از ازدواج

آزمایشات لازم قبل از ازدواج

آمادگی زوجین برای پذیرش نقش همسری

آشنایی با مفهوم خانواده، انواع آن و پویایی خانواده

آشنایی با مشاوره مامایی برای افراد پرخطر (سنین بالا، پایین، بیماریهای خاص و ...) و موارد ارجاع

آشنایی با ملاکهای ازدواج سالم حیطه سلامت باروری

مشاوره مامایی سالهای اولیه پس از ازدواج در خصوص سلامت باروری

مشاوره مامایی در زمینه فرزند آوری و پذیرش نقش والدی

مشاوره قبل از لقاح

غربالگری و ارجاع موارد و ارائه راهنمایی های لازم برای زنان پرخطر که قصد بارداری دارند (بیماری، مصرف دارو،

سابقه سقط مکرر، خشونت خانگی ...)

- اصول کلی مشاوره ژنتیک در مامایی





- شناخت مفاهیم و اصول ژنتیک و مشاوره ژنتیک
- تاریخچه ژنتیک ، سیر تحولات ژنتیک
- تعاریف و اصطلاحات مهم و رایج در ژنتیک
- اصول ژنتیک مندلی
- کلیات سیتوژنتیک
- ناهنجاریهای کروموزومی و مهمترین آنها در پزشکی و مامایی
- ایمونوژنتیک
- جنسیت و اختلالات ژنتیکی مربوطه
- سقط جنین علل کروموزومی و علل غیر کروموزومی-سقط مکرر
- عوامل چند ژنی و بیماریها
- ازدواج های فامیلی
- اصول و اهمیت Screening در مورد بیماریهای ژنتیک
- مسائل اخلاقی مرتبط با غربالگری ها و رضایت آگاهانه

#### مشاوره روشهای تشخیص پیش از تولد

- مروری بر مراحل رشد جنین
- تشخیص قبل از تولد اختلالات و بیماریهای مادر زادی
- شرح مهمترین بیماریهای ژنتیکی قابل تشخیص قبل از تولد
- کاربردهای عملی ژنتیک مدرن در پزشکی و مامایی
- ژنتیک نازایی
- مشاوره ژنتیک روشهای کمک باوری (ART)
- ژنتیک ترانژن ها
- مسائل مرتبط ژنتیک سقط مکرر و مشاوره

#### ب- کارآموزی :

-مشاوره مامایی قبل ، حین و پس از ازدواج حیطه های سلامت باروری منطبق با سرفصل نظری (۱۳ ساعت) در عرصه- های بالینی از قبیل مراکز بهداشتی - درمانی: مراکز جامع سلامت- شرکت در مراکز مشاوره بعد از ازدواج - شرکت در جلسات آموزشهای بعد از ازدواج - و جلسات مشاوره قبل از لقاح

شرکت در جلسات مشاوره ژنتیک و کلینیک های ژنتیک و مراکز مشاوره ژنتیک و حضور در مراکز تشخیص پیش از تولد در کلینیک های ژنتیک و سونوگرافی (۱۳ ساعت)



1. Sadock Virginia Alcott , Ruiz Pedro " Kaplan and Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry" Lippincott Williams & Wilkins; Last edition
2. Stahmann 2.Robert F. Williams H. Premarital & marital Counseling: the Professional's Handbook. Last edition
3. Murray, Christine E, Murray, Thomas L Jr Solutio. Focused Premarital Counseling: Helping Couples Build A Vision For The Marriagejournal Of Marital And Family Therapy, Last Edition
4. Arnold Elizabeth, Underman Boggs Kathleen. Interpersonal relationships: professional communication skills. Saunders-Elsevier. Last Edition
5. Counseling for HIV/STI prevention and promotion of sexual and reproductive health: a guide for front-line providers (WHO/PAHO 2005)
6. Source Sangiva, Arlington Virginia. HIV voluntary counseling and testing: A Reference Guide for Counselors and Trainers – last Edition
7. Servellen Gwen Van .Communication Skills for the Health Care Professional. Concepts and Techniques, Last edition.
8. Right Norman. How to counsel a couple in six sessions. Last Edition
9. Chims Denis M, High risk pregnancy. Sounders. Last edition
10. Orshan SA.Maternity, Newborn & Womans Halth nursing.Last edition
11. Henderson C, Macdonald S, Mayes midwifery Last edition
12. Mckiney ES, James SR, Murray SS, Ashwill JW, Study guide for maternal-child nursing ,Last edition
13. Park JE,Park K. Text Book Preventive AND social medicine.Last edition
14. Benjamin James Sadock M.D; Virginia Alcott sadock. MP :Kaplan and sadocks Synopsis of psychiatry, Behavioral science. Clinical psychiatry 10th Ed, USA: Williams and wilkins, Last edition
15. Turnpenny PD, Ellard S. Emery's Elements of Medical Genetics . Churchill Livingstone .Last edition Levitan Max, Montagu Ashley. Textbook of Human Genetics Oxford University Press. Last edition
16. Turnpenny PD, Ellard S. Emery's Elements of Medical Genetics. Churchill Livingstone .Last edition



۱۷- لین لانگ ، مارک یانگ. مترجمین: نظری ، اسدی ، ناموران ، صاحب‌دل. مشاوره و درمان مسایل زن و شوهری. آخرین چاپ.

- ۱۸- وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، اصول تشکیل خانواده و مسائل زناشویی برای آموزش قبل از ازدواج. آخرین دستورالعمل ها و انتشارات وزارت بهداشت و درمان در خصوص مشاوره پیش از ازدواج
- ۱۹- کیانوش زهرا کار ، فروغ جعفری. مشاوره خانواده (مفاهیم ، تاریخچه ، فرایند و نظریه ها). آخرین چاپ.
- ۲۰- شرا د میلر ، فیلیس میلر ، الام و نانالی ، دانیل ب. واکمن. مترجم: فرشاد بهاری. آموزش مهارت‌های ارتباط زناشویی. آخرین چاپ.
- ۲۱- مایکل هاروی- ترجمه خدابخش احمدی- کتاب جامع زوج درمانی- آخرین ویرایش
- ۲۲- نورزاد غلامرضا. مشاوره ژنتیک. تهران. آخرین چاپ.
- ۲۳- نوری مهدی. ژنتیک و بیماری‌های ارثی. آخرین چاپ.

#### شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- حضور فعال در کلاس و کارورزی
- انجام وظایف و تکالیف محوله
- شرکت در امتحان پایان ترم



پیش نیاز یا همزمان: نظریه های مشاوره کد ۰۸، اصول و فنون مشاوره در مامایی ۱ و ۲ کدهای ۰۹ و ۱۰- مشاوره خانواده فرزندآوری و باروری سالم کد ۱۳

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی



### هدف کلی درس:

- آشنایی و شناخت اصول و مبانی نوزاد سالم و شناسایی موارد خطر و ارجاع موارد به متخصصین مربوطه: آشنایی و شناخت اصول و مبانی مشاوره ماما - والد در خصوص نوزادان - کودکان سالم و بیمار و نیز شناسایی موارد خطر و ارجاع موارد به متخصصین مربوطه.

- آشنایی با اصول سازگاری روانی اجتماعی دور ان بلوغ نوجوانی، سالمندان و زنان یائسه و همچنین اصول برخورد با مددجو در مشکلات روانی-اجتماعی سالمندان و شناسایی عوارض و ارجاع موارد به متخصصین مربوطه

شرح درس: در جهت حفظ، تامین و ارتقای سلامت نوزاد، فراگیران قادر خواهند شد مهارت‌های لازم را در زمینه مشاوره با والدین در خصوص مراقبت از نوزاد و کودک سالم را کسب نمایند و در صورت مشاهده بیماری و یا اختلال در نوزاد- کودک موارد را به متخصصین مربوطه ارجاع دهند. فراگیران با اصول راهنمایی و مشاوره مددجو به منظور پیشگیری از مشکلات جسمی، روانی-اجتماعی شایع دوران بلوغ نوجوانی، یائسگی و سالمندی، دانش و مهارت لازم برای شناسایی عوارض جسمی و روانی ناشی از مشکلات مذکور و ارجاع به موقع مراجعین را کسب می نمایند

رئوس مطالب: نظری (۲۶ ساعت) - کارآموزی (۲۶ ساعت)

### نظری:

- مشاوره با مادر در خصوص نوزاد طبیعی
- تغییرات فیزیولوژیک دستگاه های مختلف نوزاد (گردش خون، تنفس، گوارش، چشم، گوش..)
- اهمیت ارتباط بلافاصله مادر و نوزاد نظریه بالبی و Attachment
- مراقبت نوزاد در روز های اول (مراقبت بند ناف، پوست، ناحیه ژنیتال، حمام نوزاد ...)
- مشاوره تغذیه انحصاری و واکسیناسیون نوزاد
- ماساژ نوزاد (نحوه انجام ماساژ و فواید آن)
- مسایل پایش رشد جسمانی و روانی نوزاد
- تغذیه و مراقبت نوزادان چند قلوئی
- شناسایی و ارجاع ماما به والدین در نوزاد بیمار
- شناسایی و ارجاع ماما- والدین در مورد نیاز روانی نوزاد بیمار
- مشاوره به والدین در مورد نوزاد مبتلا به بیماری های مقاربتی مثل اچ ای وی، هیپاتیت ب و C،
- مشاوره به مادران در مورد نوزاد مبتلا به بیماری های عفونی
- مشاوره در مورد نوزادان دارای ناهنجاریهای کروموزومی و سایر ناهنجاریها مثل هیدروسفال ریاف شکاف لب شکاف کام....

- ضایعات مربوط به زایمان های سخت در نوزاد( ضایعات مغزی ، شکستگی ها..
- آشنائی با نوزاد نارس و علل زایمان زودرس و پیشگیری از آن ، مسائل مربوط به فیزیولوژی دستگاه های مختلف بدن
- عوارض مربوط به نوزادان نارس( RDS ، ایکتر ، انتروکولیت نوزادان ، ... )
- شناسایی و ارجاع در خصوص مسائل مربوط به مراقبت نوزاد نارس ( تغذیه و رشد جسمی ) ، مشکلات روانی ( مثل اضطراب ، ترس جدائی ، افسردگی در این دوران )
- KMC مراقبت کانگروئی ( مشاوره و آموزش ان به والدین )
- مشاوره کودک سالم
- مشاوره ماما-والدین در خصوص رشد و تکامل جسمی کودکان ، آشنایی با دیدگاه پیاژه و اریکسون در رشد
- رشد روانی و اجتماعی کودک
- رشد و تکامل روانی- جنسی کودکان
- رشد و تکامل غیر طبیعی کودک در مراحل رشد
- اختلالات شایع جسمی ، روانی و اجتماعی در دوران نوجوانی و جوانی
- رشد شناختی ، هیجانی و عاطفی- روانی در نوجوانی و جوانی
- آسیب شناسی اختلالات رشد نوجوانی و جوانی
- تغییرات بلوغ در دختران و پسران ،
- بلوغ و سلامت باروری
- مشاوره ماما - خانواده در خصوص تغییرات بلوغ و سلامت باروری در نوجوانان
- مشاوره ماما-نوجوان خصوص تغییرات بلوغ و سلامت باروری
- شناسایی و ارجاع رفتارهای پرخطر در نوجوانان
- سازگاری روانی-اجتماعی با یائسگی و سالمندی
- تغییرات جسمی و روانی یائسگی
- سازگاری روانی با تغییرات یائسگی
- تغییرات روانی در دوره سالمندی
- نظریه های روانشناختی سالمندی
- اداره مصاحبه با سالمند
- شناسایی و ارجاع تغییرات شناختی سالمندی
- شناسایی و ارجاع اختلالات روانی در سالمندی
- تست های ارزیابی سلامت روانی سالمندی
- شناسایی و ارجاع موارد سالمند آزاری
- ازدست دادن و داغدیدگی در سالمندی -
- ارزیابی جامع سلامت یائسگی و سالمندی و مداخلات مشاوره
- اصول برخورد با مددجو در سلامت سالمندان و شناسایی عوارض و ارجاع صحیح
- وضعیت بهداشتی یائسگی و سالمندی در ایران و جهان





- ارزیابی سلامت زنان یائسه
- پیشگیری از عوارض یائسگی
- ارتقا کیفیت زندگی در یائسگی و سالمندی
- شیوه زندگی سالم در سالمندی
- مدل های بهداشتی سلامت سالمندی
- نیازهای تغذیه ای در سالمندی
- اصول مصاحبه با سالمند
- ارزیابی و ابزارهای سنجش وضعیت تغذیه سالمندی
- مشاوره و مداخلات تغذیه ای در سالمندان
- ارزیابی عملکرد فیزیکی و ذهنی در سالمندی
- مشاوره و مداخلات ارتقا عملکرد فیزیکی
- بررسی سلامت سالمندی
- آزمایشات و تکنیکهای پاراکلینیک سلامت سالمندی
- ارزیابی عملکرد جسمی و روانی سالمند در حد غربالگری
- پیشگیری از آسیبهای روانی-اجتماعی
- اصول توانبخشی در سالمندان
- شناخت مراکز توانبخشی سالمندان
- توانبخشی اجتماعی سالمندان
- اصول تجویز وسایل کمکی توانبخشی در سالمندان
- ارگونومی و پیشگیری از عوارض سالمندی
- شناسایی و ارجاع و مشکلات روانی-اجتماعی مراقبین
- مشاوره و حمایت‌های روانی از مراقبین سالمندان
- (ب) کارآموزی:
  - مشارکت در مشاوره ماما - والدین در خصوص نوزاد و کودک زیر نظر استاد مربوطه و حضور درمانگاه ها و مراکز بهداشتی ، بخشهای مربوطه در بیمارستان (۹ ساعت)
  - مشاوره نوجوانان در مدارس ، شرکت در مراکز رفتارهای پرخطر ، شرکت در جلسات مشاوره جوانان در اجتماعات عمومی (فرهنگ سراها ، مساجد و.....) (۹ ساعت)
  - مشاوره یائسگی در درمانگاه‌های منوبوز - مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی و -مراکز نگهداری سالمندی- (۸ ساعت)

1. Robert M. Kliegman MD (Author), Bonita M.D. Stanton MD (Author), Joseph St. Geme MD (Author), Nina F Schor MD PhD (Author), Richard E. Behrman MD (Author); Nelson Textbook of Pediatrics: last edition.
2. Jayne Marshall Maureen Raynor; Myles Textbook for Midwives; Churchill Livingstone; last edition.
3. Sadock Virginia Alcott , Ruiz Pedro " Kaplan and Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry" Lippincott Williams & Wilkins; Last edition
4. Hersen M, Gross A.M. Handbook of clinical psychology volum 2, children and adolescents. Last Edition
5. Catherine P. Cook-Cottone, Catherine P. Cook-Cottone Linda Kane, Laura M. Anderson. The Elements of Counseling Children and Adolescents. Springer publishing company. Last edition
6. Catherine P. Cook-Cottone, Catherine P. Cook-Cottone Linda Kane, Laura M. Anderson. The Elements of Counseling Children and Adolescents. Springer publishing company. Last edition
7. Terry Hanley, Neil Humphrey, Clare Lennie. Adolescent Counselling Psychology: Theory, Research and Practice. Routledge. . Last edition.
8. K Warner Schaie and Sherry Willis. Handbook of the Psychology of Aging, Eighth Edition (Handbooks of Aging).last Edition.
9. Susan Krauss Whitbourne and Stacey B. Whitbourne. Adult Development and Aging: Biopsychosocial Perspectives. last Edition.
10. Carole B. Lewis Ph.D. PT GCS and Jennifer Bottomley. Geriatric Rehabilitation: A Clinical Approach.
11. K. Rao Podur. Geriatric Rehabilitation: From Bedside to Curbside (Rehabilitation Science in Practice Series)
- ۱۲- کاترین گلدارد ، دیوید گلدارد. مترجم: محمد هوشیار آدینه زاده. مشاوره رابطه ای کودکان ، نوجوانان و خانواده ها. آخرین چاپ.
- ۱۳- کلود دلاکورتارد. پرورش کودک کم توان ذهنی. آخرین چاپ.
- ۱۴- مریم شیرمحمدی ، زیبا تقی زاده ، محمد اربابی. مشاوره در دگرگونی های جسمانی و روانشناختی بلوغ "ویژه دختران
- ۱۵- تامپسون پروت ، داگلاس براون- مشاوره و روان درمانی با کودکان و نوجوانان ، مترجم حسن فرهی- آخرین چاپ.
- ۱۶- کن لیدلاو ، لری و تانسون لدیک. مترجمین. درمان رفتاری- شناختی سالمندان. آخرین چاپ

شیوه ارزشیابی دانشجو: (۱) حضور فعال در کلاس و انجام تکالیف (۲) ارزشیابی پایان ترم (۳) ارزشیابی در فیلد





کد درس: ۲۰

نام درس: کارورزی سلامت خانواده ۱

پیش نیاز و همزمان: سلامت خانواده ۱ کد ۱۸

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارورزی

هدف کلی درس:

کسب مهارت‌های مشاوره ای در حیطه مامایی در زمان پیش ، حین و پس از ازدواج و ایجاد توانایی آموزش و انجام مشاوره و راهنمایی به والدین در خصوص بیماریها ژنتیکی و تشخیص پیش از تولد  
شرح درس :

فراگیران ضمن انجام آموخته ها در واحد نظری سلامت خانواده (۱) زیر نظر استاد مربوطه در خصوص انجام مشاوره مامایی در حیطه های سلامت باروری قبل، حین و پس از ازدواج ، آموزش و راهنمایی والدین در خصوص تشخیص های پیش از تولد و بیماریهای ژنتیکی مهارت کسب می کنند.

رئوس مطالب: کارورزی (عرصه سلامت خانواده) (۱۰۲ ساعت)

الف- مشاوره مامایی قبل و حین ازدواج ضرورت و اهمیت مشاوره قبل از ازدواج و بکارگیری رویکردها و روش‌های ارزیابی خانواده، مشاوره قبل، حین و پس از ازدواج منطبق با سرفصل نظری در عرصه‌های بالینی از قبیل مراکز بهداشتی - درمانی : مراکز جامع سلامت (۳۴ ساعت)

ب- مشاوره مامایی قبل از بارداری غربالگریهای موارد پرخطر ، حضور در مراکز بهداشتی درمانی انجام مشاوره پیش از بارداری ، شرکت در مراکز مشاوره بعد از ازدواج- شرکت در جلسات آموزشهای بعد از ازدواج و قبل از بارداری - (۳۴ ساعت)

ج- حضور در مراکز تشخیص بیماریهای ژنتیک در کلینیک های ژنتیک

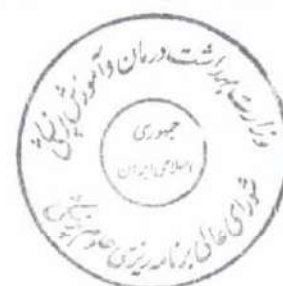
انجام مشاوره مامایی در خصوص تشخیص پیش از تولد زیر نظر استاد مربوطه (۳۴ ساعت)

د: مشاوره با پیگیری مداوم مراجع: انجام حداقل ۱۵ مورد مشاوره با الگوی پیگیری مراجع پس از جلسات مشاوره جهت بررسی پیامدها در مراجع و ارائه گزارش کتبی و شفاهی آنها تا پایان دوره کارآموزی در یکی از زمینه های قبل از ازدواج ، پس از ازدواج ، بیماریهای ژنتیک ، تشخیص پیش از تولد.

منابع اصلی درس:

1. Levitan Max, Montagu Ashley. Textbook of Human Genetics Oxford University Press. Last edition
2. Robert F. Williams H. Premarital & marital Counseling: the Professional's Handbook. Last edition

3. Murray, Christine E, Murray, Thomas L Jr Solutio. Focused Premarital Counseling: Helping Couples Build A Vision For The Marriagejournal Of Marital And Family Therapy, Last Edition
4. Arnold Elizabeth, Underman Boggs Kathleen. Interpersonal relationships: professional communication skills. Saunders-Elsevier. Last Edition
5. Counseling for HIV/STI prevention and promotion of sexual and reproductive health: a guide for front-line providers (WHO/PAHO 2005)
6. Source Sangiva, Arlington Virginia. HIV voluntary counseling and testing: A Reference Guide for Counselors and Trainers – last Edition
7. Servellen Gwen Van .Communication Skills for the Health Care Professional. Concepts and Techniques, Last edition.
8. Right Norman. How to counsel a couple in six sessions. Last Edition
9. Chims Denis M, High risk pregnancy. Sounders. Last edition
10. Orshan SA.Maternity, Newborn & Womans Halth nursing.Last edition
11. Henderson C, Macdonald S, Mayes midwifery Last edition
12. Mckiney ES, James SR, Murray SS, Ashwill JW, Study guide for maternal-child nursing ,Last edition
13. Park JE,Park K. Text Book Preventive AND social medicine.Last edition
14. Benjamin James Sadock M.D; Virginia Alcott sadock. MP :Kaplan and sadocks Synopsis of psychiatry, Behavioral science. Clinical psychiatry 10th Ed, USA: Williams and wilkins, Last edition
15. Turnpenny PD, Ellard S. Emery's Elements of Medical Genetics . Churchill Livingstone .Last edition
16. Levitan Max, Montagu Ashley. Textbook of Human Genetics Oxford University Press. Last edition



- ۱۷- لین لانگ ، مارک یانگ. مترجمین: نظری ، اسدی ، ناموران ، صاحبدل. مشاوره و درمان مسایل زن و شوهری. آخرین چاپ.
- ۱۸- وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، اصول تشکیل خانواده و مسائل زناشویی برای آموزش قبل از ازدواج. آخرین دستورالعمل ها و انتشارات وزارت بهداشت ودرمان در خصوص مشاوره پیش از ازدواج
- ۱۹- کیانوش زهرا کار ، فروغ جعفری. مشاوره خانواده (مفاهیم ، تاریخچه ، فرایند و نظریه ها). آخرین چاپ.
- ۲۰- شرا د میلر ، فیلیس میلر ، الام و نانالی ، دانیل ب. واکمن. مترجم: فرشادبهراری. آموزش مهارتهای ارتباط زناشویی. آخرین چاپ.



- ۲۱- مایکل هاروی- ترجمه خدابخش احمدی- کتاب جامع زوج درمانی- آخرین ویرایش
- ۲۲- نورزاد غلامرضا. مشاوره ژنتیک. تهران. آخرین چاپ.
- ۲۳- نوری مهدی. ژنتیک و بیماریهای ارثی. آخرین چاپ.

#### شیوه ارزشیابی دانشجو:

- چگونگی انجام تکالیف محوله
- انجام ارزشیابی ۳۶۰ درجه در محیط کارآموزی

- OSFE(Objective Structured Field Examination) □
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) □
- Project Based Assessment





کد درس: ۲۱

نام درس: کارورزی سلامت خانواده ۲

پیش نیازها همزمان: سلامت خانواده ۲ کد ۱۹

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارورزی

هدف کلی درس:

کسب مهارت‌های مشاوره ای در حیطه ماما - والدین در خصوص نوزاد و کودک (سالم و بیمار) مشاوره با والدین در دوران بلوغ - و مشاوره مامایی با دختران نوجوان انجام مشاوره در دوران یائسگی و کهنسالی

شرح درس :

فراگیران ضمن انجام آموخته ها در واحد نظری سلامت خانواده (۲) زیر نظر استاد مربوطه و بکارگیری رویکردها و تکنیک های مشاوره در عرصه بالین بطور مستقل و با نظارت استاد مربوطه ، در زمینه انجام مشاوره و راهنمایی والدین در خصوص نوزاد و کودک سالم یا بیمار و همچنین مشاوره مامایی در دوران نوجوانی ، یائسگی و کهنسالی مهارت کسب می کنند

رئوس مطالب: کارورزی (۱۰۲ ساعت)

الف - انجام مشاوره ماما - والدین در زمینه مراقبتهای نوزاد و کودک سالم و شناسایی و ارجاع نوزاد و کودک ناسالم زیر نظر استاد مربوطه و حضور درمانگاه ها و مراکز بهداشتی ، بخش مربوطه در بیمارستان ها ، NICU و مراکز نگهداری از کودکان استثنائی (۳۴ ساعت)

ب- انجام مشاوره مامایی در حیطه سلامت باروری نوجوانان در مدارس ، شرکت در مراکز رفتارهای پرخطر به منظور کسب مهارت در شناسایی و ارجاع به موقع ، مشاوره خانواده در منزل ، شرکت در جلسات مشاوره جوانان در اجتماعات عمومی (فرهنگ سراها، مساجد و.....) مراکز مثلثی، کودکان بی سرپرست و کودکان کار و ..... و بکارگیری رویکرد های مشاوره ای مناسب زیر استاد مربوطه (۳۶ ساعت)

ج- انجام مشاوره یائسگی در درمانگاههای منوبوز - مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی و تکمیل فرم های ارزیابی سلامت سالمندی- مراکز نگهداری سالمندی- بخش ها / اورژانس های بیمارستانی مراقبت از سالمندان- ویزیت در منزل زیر نظر استاد مربوطه (۳۴ ساعت)

د- مشاوره با پیگیری مداوم مراجع: انجام حداقل ۱۵ مورد مشاوره با الگوی پیگیری مراجع پس از جلسات مشاوره جهت بررسی پیامدها در مراجع و ارائه گزارش کتبی و شفاهی آنها تا پایان دوره کارآموزی در یکی از زمینه های نوزادی ، نوجوانی ، یائسگی و سالمندی. (۳۴ ساعت)

منابع اصلی درس:

1. Jayne Marshall Maureen Raynor; Myles Textbook for Midwives; Churchill Livingstone; last edition.
2. Sadock Virginia Alcott , Ruiz Pedro " Kaplan and Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry" Lippincott Williams & Wilkins; Last edition

3. Hersen M, Gross A.M. Handbook of clinical psychology volum 2, children and adolescents. Last Edition
4. Catherine P. Cook-Cottone, Catherine P. Cook-Cottone Linda Kane, Laura M. Anderson. The Elements of Counseling Children and Adolescents. Springer publishing company. Last edition
5. Catherine P. Cook-Cottone, Catherine P. Cook-Cottone Linda Kane, Laura M. Anderson. The Elements of Counseling Children and Adolescents. Springer publishing company. Last edition
6. Terry Hanley, Neil Humphrey, Clare Lennie. Adolescent Counselling Psychology: Theory, Research and Practice. Routledge. . Last edition.
7. K Warner Schaie and Sherry Willis. Handbook of the Psychology of Aging, Eighth Edition (Handbooks of Aging).last Edition.
8. Susan Krauss Whitbourne and Stacey B. Whitbourne. Adult Development and Aging: Biopsychosocial Perspectives. last Edition.
9. Carole B. Lewis Ph.D. PT GCS and Jennifer Bottomley. Geriatric Rehabilitation: A Clinical Approach.
10. K. Rao Podur. Geriatric Rehabilitation: From Bedside to Curbside (Rehabilitation Science in Practice Series)

۱۱- کاترین گلدارد ، دیوید گلدارد. مترجم: محمد هوشیار آدینه‌زاده. مشاوره رابطه‌ای کودکان ، نوجوانان و خانواده‌ها. آخرین چاپ.

۱۲- کلود دلاکوری‌تارد. پرورش کودک کم توان ذهنی. آخرین چاپ.

۱۳- مریم شیرمحمدی ، زیبا تقی زاده، محمد اربابی. مشاوره در دگرگونی‌های جسمانی و روانشناختی بلوغ "ویژه دختران"

۱۴- تامپسون پروت ، داگلاس براون- مشاوره و روان درمانی با کودکان و نوجوانان ، مترجم حسن فرهی- آخرین چاپ.

۱۵- کن لیدلاو ، لری و تانسون لدیک. مترجمین. درمان رفتاری-شناختی سالمندان. آخرین چاپ

۱۶- دستورالعمل‌های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی



شیوه ارزشیابی دانشجو:

- چگونگی انجام تکالیف محوله

- انجام ارزشیابی ۳۶۰ درجه در محیط کارآموزی

- OSFE(Objective Structured Field Examination)
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

پیش نیاز یا همزمان: اصول و فنون مشاوره در مامایی ۱ و ۲ کدهای ۰۹ و ۱۰- مدیریت و برنامه ریزی در خدمات مامایی کد ۱۱

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۵/۰ واحد عملی - ۵/۰ واحد کارآموزی)  
 نوع واحد: نظری - عملی - کارآموزی

هدف کلی درس: شناخت و کسب دانش در زمینه سلامت جنسی در مقاطع مختلف سنی انسان در حیطه کار تخصصی مامایی

شرح درس: در طول این درس دانشجویان با اصول و مبانی رفتار جنسی، عوامل موثر بر رفتار جنسی در حیطه کار تخصصی مامایی آشنا می شود

رئوس مطالب: نظری (۱۷ ساعت) - عملی (۱۷ ساعت) - کارآموزی (۲۶ ساعت)

الف-نظری

- اصطلاحات سکسولوژی (جنسیت، نقش جنسیتی، هویت جنسیتی، جهت گیری جنسی و ...)
- تعریف رفتار جنسی و اجزای آن
- نوروبیولوژی رفتار جنسی
- سیکل پاسخ جنسی در زنان و مردان
- عوامل موثر بر رفتار جنسی
- رفتار سالم-ناسالم جنسی
- آموزش به والدین در خصوص سوئی رفتار جنسی در نوجوانان
- بلوغ با تمرکز بر بلوغ جنسی در دوران نوجوانی
- سلامت جنسی ویژه زوجین در شرف ازدواج
- عوامل موثر بر روابط جنسی زوجین پس از ازدواج
- تغییرات رفتار جنسی در دوران بارداری
- تغییرات رفتار جنسی در دوران یائسگی و سالمندی
- ب-عملی: آموزش مهارتهای مشاوره ای در زمینه تربیت جنسی کودکی و نوجوانی روابط جنسی زوجین دوره بارداری و یائسگی با گزارش مورد، طرح سناریو یا نقش بازی
- ج- کارآموزی
- شرکت در جلسات آموزش جنسی والدین و مربیان در مدارس و مهد کودک زیر نظر استاد مربوطه (۱۲ ساعت)
- شرکت در جلسات مشاوره جنسی در کلینیک سلامت جنسی و مراکز بهداشتی درمانی (۱۲ ساعت)
- شرکت در جلسات آموزشی و مشاوره جنسی دوران بارداری و یائسگی در مراکز بهداشتی درمانی (۱۲ ساعت)



1. Westheimer K.R, Lopater S. Human sexuality: a psychosocial perspective. Philadelphia. Lippincott Williams & Wilkins. Last edition. related chapters . Related Chapters
2. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders,,: DSM (last edition).Related Chapters
3. Jonathan S. Berek MD MMS. Berek and Novak's Gynecology(last edition) Related Chapters
4. Benjamin J. Sadock(Author), Virginia A. Sadock. Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry (last edition) Related Chapters
5. Helen Singer Kaplan. Active Treatment of Sexual Dysfunctions(last edition)
6. Nusbaum M&Rosenfeld JA,Sexual health across the life style ,Cambridge (last edition)
7. Blackburn M,Sexuality &disability,Butterworth \_ Heinemann(last edition)
8. Ancis JR,Jongsma AE,The complete womens psychotherapy \_ treatment planner,Wiley (last edition)

۸) درآمدی بر پارادایم ها و ابزارهای سنجش زندگی جنسی. راضیه معصومی و همکاران. تهران. انتشارات مشق شب. آخرین چاپ.

۹) درسنامه اختلالات جنسی. شایسته جهانفر ، میترا مولایی نژاد. تهران. انتشارات جامعه نگر. آخرین چاپ.

۱۰) راهنمای کاربردی درمان اختلالات عملکرد جنسی. ماهیار آذر ، سیما نوحی. انتشارات معین. آخرین چاپ.

۱۱) اصول آموزش و مشاوره در تربیت جنسی کودکان و نوجوانان. مژگان جواد نوری. نشر جامعه نگر. آخرین چاپ.

۱۲) همسر من. عفت السادات مرقاتی خوبی. تهران. انتشارات مهرسا آخرین چاپ.

۱۳) دیگر منابع معتبر روز و مبتنی بر شواهد به معرفی استاد

#### شیوه ارزشیابی دانشجوی

- حضور منظم و فعال در کلاس ، انجام وظایف محوله در بخش عملی و کارورزی

- انجام تکالیف محوله و ارائه کلاسی

- شرکت در امتحان پایان ترم



پیش نیاز یا همزمان: اصول و فنون مشاوره در مامایی ۱ و ۲ کدهای ۰۹ و ۱۰- مدیریت و برنامه ریزی در خدمات مامایی کد ۱۱

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۵/۰ واحد عملی - ۵/۰ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - عملی - کارآموزی

هدف کلی درس: آشنایی و کسب دانش تخصصی در زمینه مشکلات / اختلالات جنسی، نحوه شناسایی و ارجاع به موقع آن

شرح درس: در طول این درس دانشجویان با انواع مشکلات/اختلالات جنسی آشنا شده، دانش تخصصی درباره نحوه شناسایی و ارجاع به موقع خواهند آموخت

رتوس مطالب: نظری (۱۷ ساعت) - عملی (۱۷ ساعت) - کارآموزی (۲۶ ساعت)

نظری:

- شناسایی و مواجهه مناسب مامایی و آشنایی با روند ارجاع موارد ذیل:
- مشکلات و اختلالات عملکرد جنسی زنان
- مشکلات و اختلالات عملکرد جنسی مردان
- مشکلات و اختلالات عملکرد جنسی در بیماری های مزمن نظیر دیابت، پرفشاری خون، ام اس و ...
- مشکلات و اختلالات عملکرد جنسی در سرطانها به ویژه سرطانهای زنان
- مشکلات و اختلالات عملکرد جنسی در ناتوانی ها و معلولیت ها
- اختلال هویت جنسی
- انواع انحرافات جنسی
- اصول اخلاقی و حرفه ای در مشاوره جنسی
- ارزیابی و مشاوره جنسی با تمرکز بر مدل PLISSIT، EX-PLISSIT و ...

ب- عملی:

آموزش مهارتهای ارزیابی و مشاوره جنسی با تمرکز بر مدل PLISSIT، EX-PLISSIT با گزارش مورد، طرح سناریو یا نقش بازی

ج- کارآموزی:

شرکت در جلسات مشاوره جنسی در کلینیک سلامت جنسی و مراکز بهداشتی درمانی (۱۲ ساعت)  
مشاوره با پیگیری مداوم مراجع تحت نظر استاد: انجام حداقل ۵ مورد مشاوره با هدف شناسایی و ارجاع با الگوی پیگیری مراجع ارائه گزارش کتبی و شفاهی آنها تا پایان دوره کارآموزی در یکی از زمینه مشکلات جنسی نظیر اختلال هویت جنسی، افراد با رفتارهای پرخطر جنسی، پارافیلیا، روابط فرزندناشویی، افراد کم توان ذهنی و یا با معلولیت، تجاوز جنسی.



1. Westheimer K.R, Lopater S. Human sexuality: a psychosocial perspective. Philadelphia. Lippincott Williams & Wilkins. 2005.
  2. Jonathan S. Berek MD MMS. Berek and Novak's Gynecology(last edition)
  3. Benjamin J. Sadock(Author), Virginia A. Sadock. Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry (last edition)
  4. Helen Singer Kaplan. Active Treatment of Sexual Dysfunctions(last edition)
  5. Nusbaum M&Rosenfeld JA,Sexual health across the life style ,Cambridge (last edition)
  6. Blackburn M,Sexuality &disability,Butterworth \_ Heinemann(last edition)
  7. Ancis JR,Jongsma AE,The complete womens psychotherapy \_ treatment planner,Wiley (last edition)
  8. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th Edition: DSM (last edition)
- ۹-درآمدی بر پارادایم ها و ابزارهای سنجش زندگی جنسی. راضیه معصومی و همکاران. تهران. انتشارات مشق شب. ۱۳۹۴.
- ۱۰-درسنامه اختلالات جنسی. شایسته جهانفر ، میترا مولایی نژاد. تهران. انتشارات جامعه نگر. ۱۳۹۴.
- ۱۱-راهنمای کاربردی درمان اختلالات عملکرد جنسی. ماهیار آذر ، سیما نوحی. انتشارات معین. آخرین چاپ.
- ۱۲-اصول آموزش و مشاوره در تربیت جنسی کودکان و نوجوانان. مزگان جواد نوری. نشر جامعه نگر. آخرین چاپ.
- ۱۳-همسر من. عفت السادات مرقاتی خویی. تهران. انتشارات مهرسا. ۱۳۹۴.
- ۱۴-دیگر منابع معتبر روز و مبتنی بر شواهد به معرفی استاد

#### شیوه ارزشیابی دانشجوی :

حضور منظم و فعال در کلاس ، انجام وظایف محوله در بخش عملی و کارآموزی  
انجام تکالیف محوله و ارائه کلاسی ، شرکت در امتحان پایان ترم





کد درس: ۲۴

نام درس: کارورزی رفتارشناسی جنسی ۱

پیش نیاز و همزمان: رفتارشناسی جنسی ۱ کد ۲۲

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارورزی ۱۰۲ ساعت

### هدف کلی درس:

آموزش مهارت‌های مشاوره ای در زمینه سلامت جنسی کودکان و نوجوانی روابط جنسی زوجین دوره بارداری و یائسگی ، شناسایی و ارجاع مشکلات/اختلالات جنسی در زوج ، آموزش سلامت جنسی و باروری ویژه جوانان مجرد ، زوجین در شرف ازدواج

### شرح درس:

در طول این واحد دانشجویان قادر خواهند شد اصول و مبانی آموزش سلامت جنسی ویژه کودکان و آموزش سلامت جنسی ویژه نوجوانان با رویکرد توانمندسازی والدین ، مربیان مهدکودکها و اولیا مدارس را فراگرفته و نحوه ارزیابی ، تشخیص ، درمان و نحوه ارجاع موارد پیچیده را کسب خواهند کرد و در این زمینه توانمند خواهند شد. این کارآموزی در مهدقرآن ، مهدکودک ، پیش دبستانی ، مدارس ابتدایی ، مدارس راهنمایی و متوسطه قابل اجرا خواهد بود. در طول این واحد دانشجویان قادر خواهند شد توانایی لازم در چگونگی داشتن ازدواج شاد و پایدار و نحوه صحیح همسرگزینی (مشاوره پیش از ازدواج) ، آموزش و مشاوره سلامت جنسی و باروری ویژه جوانان در شرف ازدواج را فراگرفته و همچنین. تمرکز مشاوره در این کارورزی روی افراد/زوجین بدون مشکلات ارتباطی و دیسترسی است.

### رئوس مطالب: کارورزی ۱۰۲ ساعت

- آموزش به والدین در خصوص سلامت جنسی کودکان و نوجوانان در محدوده خدمات مامایی
- آموزش به مربیان مهدکودکها و اولیا مدارس در خصوص سلامت جنسی کودکان و نوجوانان در محدوده خدمات مامایی
- آموزش چگونگی برقراری اولین روابط جنسی ویژه زوجین در شرف ازدواج
- آموزش سلامت جنسی و پیشگیری از عفونتهای مقاربتی در حیطه شرح وظایف مامایی
- آموزش سلامت باروری ، فرزندآوری و روشهای پیشگیری خانواده ویژه در محدوده شرح وظایف ماما
- مشاوره با پیگیری مداوم مراجع: انجام حداقل ۱۵ مورد مشاوره با الگوی پیگیری مراجع پس از جلسات مشاوره جهت بررسی پیامدها در مراجع و ارائه گزارش کتبی و شفاهی آنها تا پایان دوره کارآموزی در یکی از سلامت جنسی کودکان و رفتارهای پرخطر جنسی در نوجوانان
- این کارورزی در مهدقرآن ، مهدکودک ، پیش دبستانی ، مدارس ابتدایی ، مدارس راهنمایی و متوسطه مراکز بهداشتی درمانی قابل اجرا خواهد بود.

### منابع اصلی درس:

1. Westheimer K.R, Lopater S. Human sexuality: a psychosocial perspective. Philadelphia. Lippincott Williams & Wilkins. 2005.



2. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th Edition: DSM (last edition)
3. Jonathan S. Berek MD MMS, Berek and Novak's Gynecology(last edition)
4. Benjamin J. Sadock(Author), Virginia A. Sadock. Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry (last edition)
5. Helen Singer Kaplan. Active Treatment of Sexual Dysfunctions(last edition)
6. Nusbaum M&Rosenfeld JA,Sexual health across the life style ,Cambridge (last edition)
7. Blackburn M,Sexuality &disability,Butterworth - Heinemann(last edition)
8. Ancis JR,Jongsma AE,The complete womens psychotherapy - treatment planner,Wiley (last edition)

۹- درآمدی بر پارادایم ها و ابزارهای سنجش زندگی جنسی. راضیه معصومی و همکاران. تهران. انتشارات مشق شب. ۱۳۹۴.

۱۰- درسنامه اختلالات جنسی. شایسته جهانفر ، میترا مولایی نژاد. تهران. انتشارات جامعه نگر. ۱۳۹۴.

۱۱- راهنمای کاربردی درمان اختلالات عملکرد جنسی. ماهیار آذر ، سیما نوحی. انتشارات معین. آخرین چاپ.

۱۲- اصول آموزش و مشاوره در تربیت جنسی کودکان و نوجوانان. مژگان جواد نوری. نشر جامعه نگر. آخرین چاپ.

۱۳- همسر من. عفت السادات مرقاتی خوبی. تهران. انتشارات مهرسا. ۱۳۹۴.

۱۴- دیگر منابع معتبر روز و مبتنی بر شواهد به معرفی استاد

#### شیوه ارزشیابی دانشجو:

- حضور منظم و فعال در طول دوره
- برگزاری و ارائه حداقل ۳ جلسه آموزشی ویژه والدین و مربیان و اولیا مدارس
- ارائه حداقل ۵ مورد گزارش مکتوب از انجام مشاوره
- برگزاری و ارائه حداقل ۶ جلسه مشاوره پیش از ازدواج
- برگزاری و ارائه حداقل ۶ جلسه آموزش اولین روابط جنسی ویژه زوجین در شرف ازدواج
- مشارکت فعال در بحث گروهی با حضور استاد جهت ارائه گزارش موردهای دیده شده



هدف کلی درس: شناخت و کسب دانش در زمینه نحوه شناسایی و روند ارجاع به موقع مشکلات/اختلالات جنسی ، شرح درس: این واحد با همکاری بخشهای مختلف دانشگاهها ، مراکز بهداشتی متولی برنامه های بهداشتی پیش از ازدواج ، کلینیک های تخصصی سلامت جنسی در صورت موجود بودن و یا کلینیک های زنان ، عفونی ، اورولوژی ، روانشناسی و روانپزشکی قابل اجرا خواهد بود. در طول این واحد دانشجویان با نحوه تشخیص ، ارزیابی و درمان موارد پیچیده مشکلات جنسی نظیر اختلال هویت جنسی ، افراد با رفتارهای پرخطر جنسی ، پارافیلیا ، روابط فرا زناشویی ، افراد کم توان ذهنی و یا با معلولیت ، تجاوز جنسی و ... و نیز روند درمان تیمی در موارد فوق آشنا خواهند شد. هدف از این واحد کسب توانایی شناسایی و چگونگی روند ارجاع می باشد. این واحد با همکاری کلینیکهای تخصصی سلامت جنسی در صورت موجود بودن ، مراکز روانپزشکی ، روانشناسی بالینی ، مراکز مثلثی ، مراکز نگهداری افراد افراد کم توان ذهنی و یا با معلولیت ، پزشکی قانونی و ... قابل اجرا خواهد بود.



#### رئوس مطالب: (کارورزی ۱۰۲ ساعت)

- شناسایی و ارجاع مشکلات/اختلالات جنسی زنان
- شناسایی و ارجاع مشکلات/اختلالات جنسی مردان
- ارائه مشاوره جنسی مبتنی بر برنامه درمانی تعیین شده
- ارجاع موارد پیچیده و پیگیری بیماران
- شناسایی و آشنایی با روند ارجاع با اختلال هویت جنسی
- آشنایی با مراکز مثلثی و ارائه خدمات سلامت جنسی به افراد با رفتارهای پرخطر جنسی
- شناسایی و آشنایی با روند ارجاع افراد پارافیلیک
- آشنایی با نحوه مدیریت روابط فرا زناشویی
- آشنایی با مدیریت رفتارهای جنسی در افراد کم توان ذهنی و یا با معلولیت
- شناسایی و آشنایی با روند ارجاع موارد تجاوز جنسی
- آشنایی با روند ارجاع و درمان تیمی موارد پیچیده

#### منابع اصلی درس:

1. Westheimer K.R, Lopater S. Human sexuality: a psychosocial perspective. Philadelphia. Lippincott Williams & Wilkins. 2005.
2. Jonathan S. Berek MD MMS. Berek and Novak's Gynecology(last edition)
3. Benjamin J. Sadock(Author), Virginia A. Sadock. Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry (last edition)

4. Helen Singer Kaplan. Active Treatment of Sexual Dysfunctions(last edition)
5. Nusbaum M&Rosenfeld JA,Sexual health across the life style ,Cambridge (last edition)
6. Blackburn M,Sexuality &disability,Butterworth \_ Heinemann(last edition)
7. Ancis JR,Jongsma AE,The complete womens psychotherapy \_ treatment planner,Wiley (last edition)
8. -Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th Edition: DSM (last edition)

۹-درآمدی بر پارادایم ها و ابزارهای سنجش زندگی جنسی. راضیه معصومی و همکاران. تهران. انتشارات مشق شب. ۱۳۹۴.

۱۰-درنامه اختلالات جنسی. شایسته جهانفر ، میترا مولایی نژاد. تهران. انتشارات جامعه نگر. ۱۳۹۴.

۱۱-راهنمای کاربردی درمان اختلالات عملکرد جنسی. ماهیار آذر ، سیما نوحی. انتشارات معین. آخرین چاپ.

۱۲-اصول آموزش و مشاوره در تربیت جنسی کودکان و نوجوانان. مژگان جواد نوری. نشر جامعه نگر. آخرین چاپ.

۱۳-همسر من. عفت السادات مرقاتی خویی. تهران. انتشارات مهرسا. ۱۳۹۴.

۱۴-دیگر منابع معتبر روز و مبتنی بر شواهد به معرفی استاد



#### شیوه ارزشیابی دانشجو:

- حضور منظم و فعال در طول دوره
- مشارکت فعال در حداقل ۶ جلسه مشاوره جنسی
- اداره مستقل حداقل ۶ جلسه مشاوره جنسی
- ارائه حداقل ۳ مورد گزارش مکتوب از موارد مشاوره مستقل
- مشارکت فعال در بحث گروهی با حضور استاد جهت ارائه گزارش موردهای دیده شده

تعداد واحد: ۲ (۱/۵ نظری-۰/۵ کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

### هدف کلی درس:

- آشنایی با اصول برخورد با مددجو در مشکلات شایع زنان سنین باروری ، زنان آسیب پذیر اجتماعی ، شناسایی عوارض و ارجاع صحیح آشنایی با اصول راهنمایی در پیشگیری از سرطانهای شایع زنان اصول برخورد با مددجو در بیماریهای زنان و سرطانهای شایع زنان و شناسایی عوارض و ارجاع صحیح و مشاوره در ناباروری

### شرح درس:

فراگیران با اصول راهنمایی مددجو به منظور پیشگیری از مشکلات شایع سنین باروری و بی آمدهای آن آشنا شده ، دانش و مهارت لازم برای شناسایی عوارض جسمی و روانی ناشی از مشکلات مذکور و ارجاع به موقع مراجعین را کسب می نمایند. ، فراگیران با اصول راهنمایی مددجو به منظور پیشگیری از سرطانهای شایع زنان و بی آمدهای آن آشنا شده ، دانش و مهارت لازم برای شناسایی به موقع سرطانها و پیشگیری از عوارض جسمی و روانی ناشی از سرطان های مذکور و ارجاع به موقع مراجعین را کسب می نمایند. همچنین فراگیران دانش و مهارت لازم به منظور شناسایی مشکلات زوجین ، آموزش و مشاوره صحیح مراجعین در حیطه وظایف ماما را کسب خواهند نمود

- رئوس مطالب : نظری ( ۲۶ ساعت)
- بخش اول: زنان آسیب پذیر و پرخطر (۶ ساعت):
- آموزش جهت پیشگیری - شناسایی و آشنایی با روند ارجاع موارد ذیل:
- تجاوز و سوء استفاده جنسی
- تعریف انواع و علائم abuse حقوق زنان
- مشکلات روانی بعد از تجاوز جنسی
- مشاوره در زنان بی سرپرست ، بدسرپرست ، زندانی ، محرومیت های اجتماعی و.....

### بخش دوم: آشنایی با اصول راهنمایی در بیماری های زنان و سرطانهای شایع زنان (۱۲ ساعت)

- مبانی بیماری های زنان ( اپیدمیولوژی در جهان و کشور ، سبب شناسی
- مشاوره در بیماریهای زنان از قبیل اختلالات خونریزی
- مشاوره مدیریت مبتلایان به بیماریهای مقاربتی (ایدز-کلامدیا سیفلیس ایدز و.....)
- مشکلات روانی در هیرسوتیسم
- شناسایی و آشنایی با روند ارجای مشکلات روانی شایع همراه با بیماریهای زنان





- فنون مشاوره در بیماریهای زنان
- طب سنتی ، مکمل در مشاوره مامایی
- مبانی سرطانهای شایع زنان از قبیل پستان ، ریه ، رحم ، تخمدان و ....
- غربالگری و شناسایی سرطانهای شایع زنان
- شناسایی ، مواجهه مناسب مامایی و آشنایی با روند ارجاع اختلالات روانی شایع در سرطان پستان
- مشاوره در مبتلایان به سرطان سینه
- مشاوره و توانبخشی بیماران تحت ماستکتومی
- شناسایی ، مواجهه مناسب مامایی و آشنایی با روند ارجاع اختلالات روانی شایع در سرطان رحم
- مشاوره در مبتلایان به سرطان رحم
- مشاوره بیماران تحت هیسترکتومی
- شناسایی ، مواجهه مناسب مامایی و آشنایی با روند ارجاع اختلالات روانی شایع در سرطان سرویکس
- مشاوره در مبتلایان به سرطان سرویکس
- شناسایی ، مواجهه مناسب مامایی و آشنایی با روند ارجاع اختلالات روانی شایع در سرطان تخمدان
- فنون مشاوره در مبتلایان به سرطانهای شایع زنان
- پیشگیری و آشنایی با روند ارجاع اختلالات شایع روانی در سرطانهای زنان
- مشاوره پیشگیری از ابتلا به سرطانهای شایع زنان
- **بخش سوم : مشاوره در مورد درمان های کمک باروری در زوجین نابارور (۸ ساعت)**
- آشنایی با مشکلات روانشناختی زنان و مردان نابارور
- آشنایی با مشکلات زناشویی و اجتماعی زوجین نابارور
- آشنایی با اصول مصاحبه روانی زوجین نابارور
- شناسایی ، مواجهه مناسب مامایی و آشنایی با روند ارجاع اختلالات روانی همراه با ناباروری از قبیل سازگاری ، افسردگی و .....
- شناسایی ، مواجهه مناسب مامایی و آشنایی با روند ارجاع استرس های ناشی از درمان های کمک باروری
- مشاوره زوجین قبل ، حین و بعد از بکارگیری روشهای کمک باروری
- جنبه های حقوقی و قانونی در درمان ناباروری ، اهدای تخمک/جنین/اسپرم/ رحم جایگزین ، و فرزندخواندگی

#### ب - کارآموزی (۲۶ ساعت):

- شرکت در جلسات مشاوره و کلینیک های بررسی و اداره بحرانهای ذکر شده فوق الذکر(در مراکز مشاوره -مراکز درمانگاه زنان) مشاوره در مراکز بهزیستی ، رفتارهای پرخطر ، زندانها و..... و بکارگیری رویکردهای مشاوره ای مناسب زیر نظر استاد مربوطه (۹ ساعت)
- شرکت در جلسات مشاوره در مراکز سرطان و مشارکت در آموزش در مراکز عمومی شهر (فرهنگسراها و.....) جهت شناسایی به موقع و پیشگیری از ابتلا سرطانهای زنان ، و بکارگیری رویکردهای مشاوره ای مناسب زیر نظر استاد مربوطه (۹ ساعت)

شرکت در جلسات و انجام مشاوره سلامت باروری در زنان و مردان نابارور ، مشاهده پروسه های درمانهای کمک باروری ، مشاوره و پیگیری پیامدهای شکست روش های کمک باروری ، زیر نظر استاد مربوطه (۸ ساعت)

#### منابع اصلی درس :

- 1) Sharon N. Covington, Linda Hammer Burns Infertility Counseling: A Comprehensive Handbook for linicians. Last edition.
- 2) Prabha S. Chandra, Helen Herrman, Jane E. Fisher, Marianne Kastrup, Unaiza Niaz, Marta Rondon, Ahmed Okasha. Contemporary topics in women's mental health. Last Edition.
- 3) Mary V. Spiers, Pamela A. Geller, Jacqueline D. Kloss. Women's health psychology
- 4) .. Susan Kornstein Anita Clayton. Women's mental health, An issue of psychiatric clinics. Last Edition
- 5) Scoot James R. Danforths obstetrics and gynecology. Philadelphia: Lww, Last edition
- 6) Jonathan s. Berek Novaks gynecology, Philadelphia: Lww. Last edition .-
- 7) James David k. High risk Pregnancy Management options,- London: W.B. Saunders,. Last edition
- 8) Sadock Virginia Alcott ,Ruiz Pedro " Kaplan and Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry" Lippincott Williams & Wilkins; Last edition
- 9) Gelder Michael G, López-Ibor Juan J., ndreasen Nancy A "New Oxford Textbook of Psychiatry" Oxford University Press, USA . Last edition
- 10) Botros R. EHassan N.. Sallam . Clinical infertility and in vitro fertilization. Last Edition
- 11) Barnes, Diana . Women reproductive mental health across the lifespan. Last Edition.
- 12) *Elizabeth S Ginsburg, Catherine Racowsky* .In vitro Fertilization: A comprehensive guide. last Edition

۱۳- برک جاناتان - بیماریهای زنان نوک - آخرین چاپ

۱۴- اسپروف ، اندوکرینولوژی بالینی زنان و ناباروری ، آخرین چاپ



#### شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- حضور فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ارزشیابی پایان ترم
- ارزشیابی در فیلد



کد درس: ۲۷

نام درس: زنان آسیب پذیر و پرخطر ۲

پیش نیاز یا همزمان:-

تعداد واحد: ۲ (۱/۵ نظری-۰/۵ کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

آشنایی و شناخت بارداری پرخطر، اداره بارداری و ارجاع به موقع به متخصص همچنین توانایی مشاوره و آموزش والدین و آماده سازی آنان جهت بارداری کم خطر و مشاوره مامایی در شرایط بحران

شرح درس:

درجهت حفظ، تامین و ارتقای سلامت مادر و نوزاد، فراگیران قادر خواهند شد مهارت‌های لازم را در زمینه مشاوره های مرتبط با اداره مشکلات خاص در بارداری را به زن باردار کسب نمایند و موارد را به متخصصین مربوطه ارجاع دهند همچنین مهارت‌های لازم در انجام مشاوره سلامت باروری در شرایط بحران (سیل، زلزله، جنگ و...) را بدانند

رئوس مطالب:

الف نظری ۲۶ ساعت:

بهره گیری از رویکرد ها و تکنیک های مناسب مشاوره در گروه‌های پرخطر و موارد ذیل:

- مشاوره در بارداری های پرخطر (سنین بالا و پایین بیماری‌های داخلی جراحی سزارین قبلی ناهنجاری های رحمی خونریزی های دوران بارداری مشاوره و اداره بارداری های چندقلویی و زایمان
- مشاوره و اداره بارداری های بیماری های منتقله از راه جنسی (اچ ای وی، هپاتیت)
- نقش متغیر های اجتماعی سلامت در بارداری ( فقر و اعتیاد، کم سوادی، حاشیه نشینی، مهاجرت، خشونت خانگی
- شناسایی، مواجهه مناسب مامایی، آشنایی با روند ارجاع در موارد سوگ و از دست دادن (سقط، بارداری نابجا، مرگ جنینی
- شناسایی و مواجهه مناسب مامایی آشنایی با روند ارجاع مشاوره بارداری های ناخواسته (عواقب و پیامدهای روانی آن)
- شناسایی و مواجهه مناسب مامایی آشنایی با روند ارجاع مشاوره در مورد مشکلات و روانی بارداری جنین ناهنجار (اضطراب، افسردگی، ..) شناسایی و آشنایی با روند ارجاع
- مشاوره با زوجین در مورد تست های غربالگری جنین (تست های سه گانه، چهار گانه و سایر غربالگری های مشابه)
- مشاوره زوجین با سابقه تولد نوزاد ناهنجار یا اختلالات ژنتیکی (تریزومی ها، فیبرو کیستیک)
- مشاوره و اداره بارداری های همراه با جنین ناهنجار به دنبال تست های غربالگری جنین (پیامد های روانی آن)
- مشاوره روش های ختم بارداری در بارداری های پرخطر
- مشاوره و ارجاع در مورد بیماری های روانی دوران بارداری و پس از زایمان (افسردگی، اضطراب، ترس، جنون)
- شناسایی و آشنایی با روند ارجاع تروما در بارداری، افسردگی و مشکلات روانی بعد از آن
- مشاوره سلامت باروری در شرایط بحران (سیل، زلزله، جنگ)

## ب- کارآموزی ۲۶ ساعت

- مشارکت در مشاوره بارداری های پرخطر در مراکز بهداشتی در مانی و بیماستانها (۹ ساعت)  
- مشارکت در شناسایی و ارجاع موارد سوگ و بارداری ناخواسته و غربالگریهلی دوران بارداری در بیماستانها و مراکز کنترل بارداری پرخطر (۹ ساعت)  
- مشارکت در شناسایی و ارجاع تروما در دوره بعد از زایمان و ارائه ژورنال کلاب در زمینه مشاوره سلامت باروری در بحران (۸ ساعت)

منابع اصلی درس:

- 1) James David k. High risk Pregnancy Management options,- London: W.B. Saunders,. Last edition
- 2) Williams Obstetric. final edition
- 3) Jayne Marshall Maureen Raynor; Myles Textbook for Midwives; Churchill Livingstone; last edition
- 4) Gelder Michael G, López-Ibor Juan J.,ndreasen Nancy A "New Oxford Textbook of Psychiatry" Oxford University Press, USA, Last edition

۵) ژنتیک پزشکی تالیف فرخنده پور اسماعیلی ، بهنود بیگدلی. انتشارات تیمور زاده . آخرین چاپ

۶) استفاده از Evidence base medicine و ژورنال کلاب

۷) دستورالعمل های وزارت بهداشت درمان در مدیریت بحران



شیوه ارزشیابی دانشجو:

- حضور فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ارزشیابی پایان ترم
- ارزشیابی در فیلد





نام درس: کارورزی گروه‌های آسیب پذیر و پرخطر ۱ کد درس: ۲۸

پیش نیازو هم نیاز: زنان آسیب پذیر و پرخطر ۱ کد ۲۶

تعداد واحد: ۱ واحد (۱۰۲ ساعت)

نوع واحد: کارورزی

#### هدف درس :

کسب مهارت در زمینه اصول برخورد با مددجو در مشکلات شایع زنان سنین باروری گروه‌های آسیب پذیر شناسایی عوارض و ارجاع صحیح و همچنین اجرای اصولی راهنمایی در پیشگیری از سرطانهای شایع زنان و برخورد با مددجو در سرطانهای شایع زنان و شناسایی عوارض و ارجاع صحیح و مشاوره در ناباروری و مشکلات شایع زنان

#### شرح درس:

فراگیران با توجه به اصول راهنمایی مددجو به منظور پیشگیری از مشکلات شایع سنین باروری و بی آمدهای آن ، مهارت لازم برای شناسایی عوارض جسمی و روانی ناشی از مشکلات مذکور و ارجاع به موقع مراجعین را کسب می نمایند. فراگیران ، همچنین مهارت لازم برای شناسایی به موقع سرطانها و پیشگیری از عوارض جسمی و روانی ناشی از سرطان های مذکور و ارجاع به موقع مراجعین را کسب می نمایند.

#### رئوس مطالب:

#### کارورزی ۱۰۲ ساعت:

- انجام مشاوره در جلسات مشاوره و کلینیک های بررسی و اداره بحران های ذکر شده فوق الذکر(در مراکز مشاوره - مراکز درمانگاه زنان) مشاوره در مراکز بهزیستی ، رفتارهای پرخطر ، زندانها و... و بکارگیری رویکرد های مشاوره ای مناسب زیر نظر استاد مربوطه(۳۴ساعت)
- مشاوره در مراکز سرطان انجام آموزش و مشاوره مراکز عمومی شهر (فرهنگسراها و.....) جهت شناسایی به موقع و پیشگیری از ابتلا سرطانهای زنان و بکارگیری رویکرد های مشاوره ای مناسب زیر نظر استاد مربوطه(۳۴ساعت)
- انجام مشاوره زنان نابارور و مشاوره مردان نابارور ، مشاهده انجام پروسه های درمانهای کمک باروری ، مشاوره و پیگیری پیامدهای شکست روش های کمک باروری ، مشاوره تعارضات زناشویی ناباروری و بکارگیری رویکرد های مشاوره ای مناسب زیر نظر استاد مربوطه(۳۴ساعت)
- مشاوره با پیگیری مداوم مراجع: انجام حداقل ۵ مورد مشاوره با الگوی پیگیری مراجع پس از جلسات مشاوره جهت بررسی پیامدها در مراجع و ارائه گزارش کتبی و شفاهی آنها تا پایان دوره کارآموزی در یکی از زمینه رفتارهای پرخطر ، سرطانهای زنان ، مشاوره زنان نابارور و مشاوره مردان نابارور.

1. Sharon N. Covington, Linda Hammer Burns Infertility Counseling: A Comprehensive Handbook for linicians. Last edition.
2. Prabha S. Chandra, Helen Herrman, Jane E. Fisher, Marianne Kastrup, Unaiza Niaz, Marta Rondon, Ahmed Okasha. Contemporary topics in women's mental health. Last Edition.
3. Mary V. Spiers, Pamela A. Geller, Jacqueline D. Kloss. Women's health psychology
4. .. Susan Kornstein Anita Clayton. Women's mental health, An issue of psychiatric clinics. Last Edition
5. Scoot James R. Danforth's obstetrics and gynecology. Philadelphia: Lww, Last edition
6. Jonathan s. Berek Novak's gynecology, Philadelphia: Lww. Last edition .-
7. James David k. High risk Pregnancy Management options,- London: W.B. Saunders., Last edition
8. Sadock Virginia Alcott ,Ruiz Pedro " Kaplan and Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry" Lippincott Williams & Wilkins; Last edition
9. Gelder Michael G, López-Ibor Juan J., ndreasen Nancy A "New Oxford Textbook of Psychiatry" Oxford University Press, USA . Last edition
10. Botros R. EHassan N.. Sallam . Clinical infertility and in vitro fertilization. Last Edition
11. Barnes, Diana . Women reproductive mental health across the lifespan. Last Edition.
12. *Elizabeth S Ginsburg, Catherine Racowsky* . In vitro Fertilization: A comprehensive guide. last Edition

۱۳- برک جاناتان - بیماریهای زنان نواک - آخرین چاپ

۱۴- اسپروف ، اندوکرینولوژی بالینی زنان و ناباروری ، آخرین چاپ



شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- حضور فعال در جلسات کارورزی
- انجام تکالیف محوله
- ارائه حداقل سه گزارش توام با پیگیری در هر یک از موضوعات و با بهرگیری از رویکردهای مشاوره ای متناسب :
- مشاوره و یا آموزش گروههای آسیب پذیر
- مشاوره در سرطانهای زنان یا پیگیری از آن
- مشاوره در حیطه ناباروری



نام درس: کارورزی گروه‌های آسیب پذیر و پرخطر ۲

کد درس: ۲۹

پیش نیازو هم نیاز: زنان آسیب پذیر و پرخطر ۲ کد ۲۷

تعداد واحد: ۱ واحد (کارورزی ۱۰۲ ساعت)

نوع واحد: کارورزی

#### هدف کلی درس:

کسب مهارت در شناخت بارداری پرخطر ، اداره بارداری راهنمایی و مشاوره با مددجو و ارجاع به موقع به متخصص ، همچنین توانایی مشاوره و آموزش والدین و آماده سازی آنان جهت بارداری کم خطر و مشاوره مامایی در شرایط بحران

#### شرح درس:

درجهت حفظ ، تامین و ارتقای سلامت مادر و نوزاد ، فراگیران قادر خواهند شد مهارت‌های لازم را در زمینه مشاوره های مرتبط با اداره مشکلات خاص در بارداری را به زن باردار کسب نمایند و موارد را به متخصصین مربوطه ارجاع دهند همچنین مهارتهای لازم در انجام مشاوره سلامت باروری در شرایط بحران را بدانند

#### رئوس مطالب: کارورزی ۱۰۲ ساعت:

انجام مشاوره بارداری‌های پرخطر در مراکز بهداشتی درمانی و بیمارستانها و بکارگیری رویکرد های مشاوره ای مناسب زیر نظر استاد مربوطه (۳۴ساعت)

- شناسایی ، مواجهه مناسب مامایی و اجرای فرایند ارجاع موارد سوگ و بارداری ناخواسته و غربالگری های دوران بارداری در بیمارستانها و مراکز کنترل بارداری پرخطر و بکارگیری رویکرد های مشاوره ای مناسب زیر نظر استاد مربوطه (۳۴ساعت سوگ و بارداری ناخواسته)
- شناسایی و مواجهه مناسب مامایی و اجرای فرآیند صحیح ارجاع در موارد ترومای در دوره بعد از ایمنان و انجام آموزش و مشاوره در زمینه مشاوره سلامت باروری در بحران ویا جهت کسب آمادگی و بکارگیری رویکردهای مشاوره ای مناسب زیر نظر استاد مربوطه (۳۴ساعت)

#### منابع اصلی درس:

1. James David k. High risk Pregnancy Management options,- London: W.B. Saunders,. Last edition
2. Williams Obstetric. final edition
3. Jayne Marshall Maureen Raynor; Myles Textbook for Midwives; Churchill Livingstone; last edition
4. Gelder Michael G, López-Ibor Juan J., ndreasen Nancy A "New Oxford Textbook of Psychiatry" Oxford University Press, USA . Last edition

۵) ژنتیک پزشکی تالیف فرخنده پور اسماعیلی ، بهنود بیگدلی. انتشارات تیمور زاده . آخرین چاپ

۶) استفاده از Evidence base medicine و ژورنال کلاب

۷) دستورالعمل های وزارت بهداشت درمان در مدیریت بحران



### شیوه ارزشیابی دانشجو:

- حضور فعال در جلسات کارورزی

- انجام تکالیف محوله

- ارائه حداقل سه گزارش توام با پیگیری در هریک از موضوعات و با بهرگیری از رویکردهای مشاوره ای متناسب :

- مشاوره در بارداری های پرخطر

- مشاوره در شرایط سوگ ، ناهنجاری و یا بارداری ناخواسته

- مشاوره بعد از زایمان تروماتیک و یا عوارض بعد از زایمان

- مشاوره با پیگیری مداوم مراجع: انجام حداقل ۵ مورد مشاوره با الگوی پیگیری مراجع پس از جلسات مشاوره جهت

بررسی پیامدها در مراجع و ارائه گزارش کتبی و شفاهی آنها تا پایان دوره کارآموزی در یکی از زمینه سوگ و بارداری

ناخواسته و پس از تروما در بارداری.

- OSFE(Objective Structured Field Examination)

- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)

Project Based Assessment

**فصل چهارم**  
**استانداردهای برنامه آموزشی**  
**دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته**  
**رشته مشاوره در مامایی**



## استانداردهای ضروری برنامه های آموزشی

موارد زیر ، حداقل موضوعاتی هستند که بایستی در فرایند ارزیابی برنامه های آموزشی توسط ارزیابان مورد بررسی قرار گیرند:

\* ضروری است ، دوره ، فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز از قبیل: کلاس درس اختصاصی ، سالن کنفرانس ، قفسه اختصاصی کتاب در گروه ، کتابخانه عمومی ، مرکز کامپیوتر مجهز به اینترنت با سرعت کافی و نرم افزارهای اختصاصی ، وب سایت اختصاصی گروه و سیستم بایگانی آموزشی را در اختیار داشته باشد.

\* ضروری است ، گروه آموزشی ، فضاهای اختصاصی مورد نیاز ، شامل: آزمایشگاه های اختصاصی ، عرصه های بیمارستانی و اجتماعی را براساس مفاد مندرج در برنامه آموزشی در اختیار فراگیران قرار دهد.

\* ضروری است ، دپارتمان آموزشی ، فضاهای رفاهی و فرهنگی مورد نیاز ، شامل: اتاق استادان ، اتاق دانشجویان ، سلف سرویس ، نمازخانه ، خوابگاه و امکانات فرهنگی ورزشی را در اختیار برنامه قرار دهد.

\* ضروری است که عرصه های آموزشی خارج دپارتمان دوره های چرخشی ، مورد تایید قطعی گروه ارزیابان باشند.

\* ضروری است ، جمعیت ها و مواد اختصاصی مورد نیاز برای آموزش شامل: بیمار ، تخت فعال بیمارستانی ، نمونه های آزمایشگاهی ، نمونه های غذایی ، دارویی یا آرایشی برحسب نیاز برنامه آموزشی به تعداد کافی و تنوع قابل قبول از نظر ارزیابان در دسترس فراگیران قرار داشته باشد.

\* ضروری است ، تجهیزات سرمایه ای و مصرفی مورد نیاز مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت آن ها نیز ، مورد تایید گروه ارزیاب باشد.

\* ضروری است ، امکانات لازم برای تمرینات آموزشی و انجام پژوهش های مرتبط ، متناسب با رشته مورد ارزیابی در دسترس هیئت علمی و فراگیران قرار داشته باشد و این امر ، مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.

\* ضروری است ، دپارتمان آموزشی مورد ارزیابی ، هیئت علمی مورد نیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامه آموزشی و مصوبات شورای گسترش در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد.

\* ضروری است ، دپارتمان آموزشی برای تربیت فراگیران دوره ، کارکنان دوره دیده مورد نیاز را طبق آنچه در برنامه آموزشی آمده است ، در اختیار داشته باشد.

\* ضرورت دارد که برنامه آموزشی (Curriculum) در دسترس تمام مخاطبین قرار گرفته باشد.

\* ضروری است ، آیین نامه ها ، دستورالعمل ها ، گایدلاین ها ، قوانین و مقررات آموزشی در دسترس همه مخاطبین قرار داشته باشد و فراگیران در ابتدای دوره ، در مورد آنها توجیه شده باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار گیرد.

\* ضروری است که منابع درسی اعم از کتب و مجلات مورد نیاز فراگیران و اعضای هیات علمی ، در قفسه کتاب گروه آموزشی در دسترس باشند.

\* ضروری است که فراگیران در طول هفته ، طبق تعداد روزهای مندرج در قوانین جاری در محل کار خود حضور فعال داشته ، وظایف خود را تحت نظر استادان یا فراگیران ارشد انجام دهند و برنامه هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشد.

\* ضروری است ، محتوای برنامه کلاس های نظری ، حداقل در ۸۰٪ موضوعات با جدول دروس مندرج در برنامه آموزشی انطباق داشته باشد.

- \* ضروری است ، فراگیران ، طبق برنامه تنظیمی گروه ، در کلیه برنامه های آموزشی و پژوهشی گروه ، مانند کنفرانس های درون گروهی ، سمینار ها ، کارهای عملی ، کارهای پژوهشی و آموزش رده های پایین تر حضور فعال داشته باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار داده شود.
- \* ضروری است ، فرایند مهارت آموزی در دوره ، مورد رضایت نسبی فراگیران و تایید ارزیابان قرار گیرد.
- \* ضروری است ، مقررات پوشش (Dress code) در شروع دوره به فراگیران اطلاع رسانی شود و برای پایش آن ، مکانیسم های اجرایی مناسب و مورد تایید ارزیابان در دپارتمان وجود داشته باشد.
- \* ضروری است ، فراگیران از کدهای اخلاقی مندرج در کوریکولوم آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.
- \* ضروری است ، در گروه آموزشی برای کلیه فراگیران کارپوشه آموزشی (Portfolio) تشکیل شود و نتایج ارزیابی ها ، گواهی های فعالیت های آموزشی ، داخل و خارج از گروه آموزشی ، تشویقات ، تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود.
- \* ضروری است ، فراگیران کارنمای (Log book) قابل قبولی ، منطبق با توانمندی های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.
- \* ضروری است ، فراگیران بر حسب نیمسال تحصیلی ، مهارت های مداخله ای اختصاصی لازم را براساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارنمای خود ثبت نموده و به امضای استادان ناظر رسانده باشند.
- \* ضروری است ، کارنما به طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و باز خورد مکتوب لازم به آنها ارائه گردد.
- \* ضروری است ، فراگیران در طول دوره خود ، در برنامه های پژوهشی گروه علمی مشارکت داشته باشند و مستندات آن در دسترس باشد.
- \* ضروری است ، فراگیران بر حسب سال تحصیلی ، واحدهای خارج از گروه آموزشی را (در صورت وجود) گذرانده و از مسئول عرصه مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود.
- \* ضروری است ، بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه های آموزشی همکاری های علمی بین رشته ای از قبل پیش بینی شده و برنامه ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری ها باشند ، در دسترس باشد.
- \* ضروری است ، در آموزش های حداقل از ۷۰٪ روش ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه ، استفاده شود.
- \* ضروری است ، فراگیران در طول دوره خود به روش های مندرج در برنامه ، مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.
- \* ضروری است ، دانشگاه یا مراکز آموزشی مورد ارزیابی ، واجد ملاک های مندرج در برنامه آموزشی باشند.



## استانداردهای برنامه آموزشی از نظر مورد:

- ❖ ضروری است ، برنامه آموزشی (Curriculum) مورد ارزیابی در دسترس اعضای هیئت علمی و فراگیران قرار گرفته باشد.
- ❖ ضروری است ، گروه برای تربیت فراگیران اعضای هیئت علمی مورد نیاز را بر اساس تعداد و تخصص مربوطه در اختیار داشته باشد.
- ❖ ضروری است ، کارگروه ، کمیته یا گروه آموزشی بین رشته ای در زمینه آموزش بهینه فراگیران وجود داشته باشد و یا مستنداتی که مبین این همکاری ها باشند ، در دسترس باشد.
- ❖ ضروری است ، منابع و امکانات قید شده در برنامه آموزشی در اختیار اعضای گروه و فراگیران قرار گیرد.
- ❖ ضروری است محیط آموزشی و فیلد مناسب برای کسب مهارت‌های مداخله ای در اختیار گروه باشد و یا برای بهره برداری آموزشی با مسئولین مربوطه تفاهم نامه تنظیم شده باشد.
- ❖ ضروری است فراگیران کارنمای (Logbook) قابل قبولی ، منطبق با توانمندی های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه مورد ارزیابی در اختیار داشته باشد.
- ❖ ضروری است کارنما به طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و بازخورد مکتوب لازم به آنها ارائه گردد.
- ❖ ضروری است ، فراگیران بر حسب نیمسال تحصیلی ، مهارت های مداخله ای اختصاصی لازم را براساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارنمای خود ثبت نموده و به امضای استادان رسانده باشند.
- ❖ ضروری است ، فراگیران ، طبق برنامه تنظیمی گروه ، در برنامه آموزشی و پژوهشی نظیر : کارگاهها ، کنفرانس ها ، سمینارها ، انجام کارهای تحقیقاتی حضور فعال داشته باشند
- ❖ ضروری است ، فراگیران بر حسب سال تحصیلی ، دوره های آموزشی و یا کارگاههای خارج از گروه آموزشی را گذارنده و گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود.
- ❖ ضروری است ، فراگیران از کدهای اخلاقی مندرج در برنامه آگاه باشند و به آن عمل نمایند.
- ❖ ضروری است برای کلیه فراگیران کارپوشه آموزشی (portfolio) تشکیل شود
- ❖ ضروری است ، عرصه های آموزشی خارج از گروه ، مورد تایید قطعی گروههای ارزیاب باشند.





**فصل پنجم**  
**ارزشیابی برنامه آموزشی**  
**دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته**  
**رشته مشاوره در مامایی**



## ارزشیابی برنامه (Program Evaluation)

### نحوه ارزشیابی تکوینی برنامه:

ارزشیابی تکوینی در پایان هر نیمسال یا پایان دوره با توجه به اهداف برنامه آموزشی، نقاط قوت و ضعف و ضرورت اصلاح برنامه صورت می‌گیرد. شاخص‌های مورد نظر جهت انجام ارزشیابی در سه بخش اصلی تقسیم بندی می‌گردد.

۱. میزان رضایت گیرندگان آموزش (دانشجو) از برنامه آموزشی (در پایان دوره)، محتوی برنامه (در پایان دوره)، نحوه اجرا (پایان هر ترم) و امکانات (نحوه تدریس هیئت علمی، منابع و طول دوره تحصیلی)
۲. میزان رضایت ارائه کنندگان آموزش (اساتید و مدیران گروه‌های آموزشی) که در پایان دوره آموزشی صورت می‌گیرد.

### ۳. شاخص پیشرفت تحصیلی دانشجو

نشانه‌های این شاخص شامل معدل قبولی دانشجو، افت تحصیلی (مردودی در درس) و مشروطی می‌باشد.



### شرایط ارزشیابی نهایی برنامه:

این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:

- گذشت ۵ سال از اجرای برنامه
- تغییرات عمده فناوری که نیاز به بازنگری برنامه را مسجل کند
- تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه
- بررسی دستاوردهای (out come) برنامه
- دستاوردهای (OutCome) برنامه کارشناسی ارشد ناپیوسته مشاوره مامایی هر ۲ سال یکبار از طریق ذیل انجام می‌گردد.

### شاخص‌های ارزشیابی برنامه:

#### شاخص:

- | معیار:           |   |
|------------------|---|
| ۷۰ درصد          | - میزان رضایت دانش‌آموختگان از برنامه:                            |
| ۷۰ درصد          | - میزان رضایت اعضای هیات علمی از برنامه:                          |
| ۷۰ درصد          | - میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه:                  |
| طبق نظر ارزیابان | - میزان برآورد نیازها و رفع مشکلات سلامت توسط دانش‌آموختگان رشته: |
| طبق نظر ارزیابان | - کمیت و کیفیت تولیدات فکری و پژوهشی توسط دانش‌آموختگان رشته:     |

### شیوه ارزشیابی برنامه:

برنامه به طور منظم و مستمر با مسئولیت یکی از اعضای گروه با کمک مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه مورد ارزیابی درونی قرار می‌گیرد.

- نظرسنجی از هیات علمی درگیر برنامه، دستیاران و دانش‌آموختگان با پرسشنامه‌های از قبل بازنگری شدن
- استفاده از پرسشنامه‌های موجود در واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه

- پیشنهاد می گردد جهت ارتقای کیفیت آموزش رشته ، علاوه بر فرم های ارزشیابی مرتبط از سوی دبیر خانه از چک لیست الصافی بهره گرفته شود.

#### متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه ، شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی با همکاری گروه تدوین یا بازنگری برنامه و سایر دبیرخانه های آموزشی و سایر اعضای هیات علمی می باشند.

#### نحوه بازنگری برنامه:

مراحل بازنگری این برنامه به ترتیب زیر است:

- گردآوری اطلاعات حاصل از نظرسنجی ، تحقیقات تطبیقی و عرصه ای ، پیشنهادات و نظرات صاحب نظران
- درخواست از دبیرخانه جهت تشکیل کمیته بازنگری برنامه
- طرح اطلاعات گردآوری شده در کمیته بازنگری برنامه
- بازنگری در قسمت های مورد نیاز برنامه و ارائه پیش نویس برنامه آموزشی بازنگری شده به دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی



چک لیست ارزیابی آموزش مشاوره در مامایی

توضیحات	بسیار مطلوب	نامطلوب	تأحدی مطلوب	مطلوب	بسیار مطلوب	حیطه ها	
						۱- تشکیل گروه ، کار گروه یا کمیته مشاوره در مامایی (وجود ابلاغ) لازم است اکثریت قریب به اتفاق ماما باشند و استقرار آن در دانشکده پزشکی یا دانشکده علوم پزشکی	ساختار
						۲- اعضای هیئت علمی کارگروه (دکتری و ارشد مامایی ، روانپزشک ، روانشناس ، مشاور خانواده ، اپیدمیولوژیست) ترجیحا با زمینه مامایی	
						۳- لقاء برنامه آموزشی برای دانشجویان جدید الورود	شیوه اجرای برنامه آموزشی
						۴- تدریس تیمی واحدهای درسی	
						۵- Log book	
						۶- ارائه خدمات مشاوره بصورت مراقبت مداوم	
						۷- ظرفیت سازی حرفه ای بصورت کارگاه و دوره آموزشی	
						۸- برگزاری ژورنال کلاب سمینار	
						۹- وجود برنامه ارائه خدمات بالینی توسط اعضای هیئت علمی ( شامل کلینیک مشاوره در مامایی)	
						کلینیک سلامت جنسی	
						مراکز مشاوره رفتارهای پرخطر	
						مشاوره ژنتیک	فضاهای آموزشی و
						مرکز مشاوره خانواده	
						تفاهم نامه های همکاری	

						امکانات آموزش گروهی ( دوربین مدار بسته و اتاق آینه و...)
						عناوین پایان نامه ها
						اساتید راهنما و مشاور پایان نامه ها ، انطباق عنوان با تخصص و فیلد تحقیقاتی اساتید
						گذراندن دوره های آموزشی و کارگاههای مرتبط با موضوع پایان نامه
						مقالات استخراج شده از پایان نامه و تحقیقات دوره آموزشی
						کتابها و جزوات آموزشی تالیف شده توسط اعضای هیئت علمی و دانشجویان
						رضایت دانشجویان بر اساس فرم کتبی
						رضایت دانشجویان بر اساس مصاحبه
						سایر اقدامات مبتکرانه آموزشی

## ضمائم

## منشور حقوق بیمار در ایران

- ۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است.  
- ارائه خدمات سلامت باید:
  - ۱-۱) شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزش‌ها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد؛
  - ۲-۱) بر پایه‌ی صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد؛
  - ۳-۱) فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد؛
  - ۴-۱) بر اساس دانش روز باشد؛
  - ۵-۱) مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد؛
  - ۶-۱) در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت‌های درمانی بیماران باشد؛
  - ۷-۱) مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد؛
  - ۸-۱) به همراه تامین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت‌های غیرضروری باشد؛
  - ۹-۱) توجه ویژه‌ای به حقوق گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد؛
  - ۱۰-۱) در سریع‌ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد؛
  - ۱۱-۱) با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد؛
  - ۱۲-۱) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، خدمات بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیرفوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد؛
  - ۱۳-۱) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه‌ی خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهز فراهم گردد؛
  - ۱۴-۱) در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار قریب الوقوع می‌باشد هدف حفظ آسایش وی می‌باشد. منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار می‌باشد. بیمار در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می‌خواهد همراه گردد.
- ۲- اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.
  - ۱-۲) محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد:
    - ۲-۱-۲) مفاد منشور حقوق بیمار در زمان پذیرش؛
    - ۲-۱-۲) ضوابط و هزینه‌های قابل پیش‌بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم‌های حمایتی در زمان پذیرش؛
    - ۳-۱-۲) نام، مسؤلیت و رتبه‌ی حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر؛

- ۱-۴-۲) روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن ، تشخیص بیماری ، پیش‌آگهی و عوارض آن و نیز کلیه‌ی اطلاعات تأثیرگذار در روند تصمیم‌گیری بیمار ؛
- ۱-۵-۲) نحوه‌ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان ؛
- ۱-۶-۲) کلیه‌ی اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند.
- ۱-۷-۲) ارائه آموزش‌های ضروری برای استمرار درمان ؛
- ۲-۲) نحوه‌ی ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد :
- ۲-۲-۱) اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان ، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد ، مگر این‌که:
- تأخیر در شروع درمان به واسطه‌ی ارائه‌ی اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار گردد؛ (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری ، در اولین زمان مناسب باید انجام شود).
- بیمار علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات ، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شمرده شود ، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار ، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد ؛
- ۲-۲-۲) بیمار می‌تواند به کلیه‌ی اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.
- ۳- حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود.
- ۳-۱) محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد:
- ۳-۱-۱) انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده‌ی خدمات سلامت در چارچوب ضوابط ؛
- ۳-۲-۱) انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور ؛
- ۳-۱-۳) شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش ، با اطمینان از اینکه تصمیم‌گیری وی تأثیری در تداوم نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت ؛
- ۳-۱-۴) قبول یا رد درمان‌های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد؛
- ۳-۱-۵) اعلام نظر قبلی بیمار در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به‌عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه‌کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد.
- ۳-۲) شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد:
- ۳-۱-۲) انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه ، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد ؛
- ۳-۲-۲) پس از ارائه اطلاعات ، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود.
- ۴- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار(حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.
- ۴-۱) رعایت اصل رازداری راجع به کلیه‌ی اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد ؛
- ۴-۲) در کلیه‌ی مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه‌ی امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد؛



۴-۳) فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند میتوانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛

۴-۴) بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می‌باشد مگر اینکه این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.

۵- دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار است.

۵-۱) هر بیمار حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید؛

۵-۲) بیماران حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند؛

۵-۳) خسارت ناشی از خطای ارائه‌کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه‌ترین زمان ممکن جبران شود.

در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم‌گیری باشد، اعمال کلیه حقوق بیمار-مذکور در این منشور- بر عهده‌ی تصمیم‌گیرنده‌ی قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنانچه تصمیم‌گیرنده‌ی جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مانع درمان بیمار شود، پزشک می‌تواند از طریق مراجع ذیربط درخواست تجدید نظر در تصمیم‌گیری را بنماید.

چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم‌گیری است، اما میتواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

## آیین نامه اجرایی پوشش ( Dress Code ) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه علوم پزشکی باید به گونه ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای ، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه ای با بیماران ، همراهان بیماران ، همکاران و اطرافیان در محیط های آموزشی فراهم سازد.

لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند ، اخلاقاً الزامی است.

### فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی به ویژه محیط های بالینی و آزمایشگاهی باید متحد الشكل بوده و شامل مجموعه ویژگیهای زیر باشد:

- روپوش سفید بلند در حد زانو و غیر چسبان با آستین بلند
- روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.
- تمامی دکمه های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی بطور کامل بسته باشد.
- استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس دار حاوی( حرف اول نام ، نام خانوادگی ، عنوان ، نام دانشکده و نام رشته) بر روی پوشش ، در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی الزامی می باشد.
- دانشجویان خانم باید تمامی سر ، گردن ، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.
- شلوار باید بلند متعارف و ساده و غیر چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرف پزشکی نیست.
- پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.
- پوشیدن جوراب های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.
- کفش باید راحت و مناسب بوده ، هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.
- روپوش ، لباس و کفش باید راحت ، تمیز ، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زننده نا متعارف باشد.
- استفاده از نشانه های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش ، شلوار و کفش ممنوع می باشد.
- استفاده و در معرض دید قرار دادن هر گونه انگشتر ، دستبند ، گردن بند و گوشواره ( به جز حلقه ازدواج) در محیط های آموزشی ممنوع می باشد.
- استفاده از دمپایی و صندل در محیط های آموزشی بجز اتاق عمل و اتاق زایمان ممنوع می باشد.

## آیین نامه اجرایی پوشش ( Dress Code ) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

### فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

- ۱- وابستگان به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند ، لذا ، بدون تردید تمیزی ظاهر و بهداشت در محیط های آموزشی علوم پزشکی از ضروریات است.
- ۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برچسب های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شانس انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.
- ۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.
- ۴- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا نگین در بینی یا هر قسمت از دستها و صورت ممنوع است.
- ۵- استفاده از ادوکلن و عطرها با بوی تند و حساسیت زا در محیط های آموزشی ممنوع است.

### فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط های آموزش پزشکی

- ۱- رعایت اصول اخلاق حرفه ای ، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران ، همراهان بیماران ، استادان ، دانشجویان و کارکنان الزامی است.
- ۲- صحبت کردن در محیط های آموزشی باید به آرامی و با ادب همراه باشد. و هرگونه ایجاد سرو و صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست ، ممنوع است.
- ۳- استعمال دخانیات در کلیه زمان های حضور فرد در محیط های آموزشی ، ممنوع می باشد.
- ۴- جویدن آدامس و نظایر آن در آزمایشگاهها ، سالن کنفرانس ، راند بیماران و در حضور اساتید ، کارکنان و بیماران ممنوع می باشد.
- ۵- در زمان حضور در کلاس ها ، آزمایشگاهها و راند بیماران ، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان ها ، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.
- ۶- هرگونه بحث و شوخی در مکانهای عمومی مرتبط نظیر آسانسور ، کافی شاپ و رستوران ممنوع می باشد.

### فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آیین نامه

- ۱- نظارت بر رعایت اصول این آیین نامه در بیمارستان های آموزشی و سایر محیط های آموزشی علوم پزشکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان ، مدیر گروه ، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می باشد.
- ۲- افرادی که اخلاق حرفه ای و اصول این آیین نامه را رعایت ننمایند ابتدا تذکر داده می شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می شوند.